

N39. RAMASETTER ROBERT
BUDAPEST
Diszkrét 2

ROMANIA
LEUPOSTA
Kétszoros
L. Pop
10. Telefon
Havonta 1
Szre 600, e
Kül-
földre: Havonta 2, fegyvére 3,
félre 12, egészére 20 dollár. Hí-
rdekések díjazás szerint. Az „UJ
KELET” a transilvaniai és banati
szélsőségek egyetlen politikai naplap-
ja. Cikkeit utánnomását csak a
ferrés megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

SIKIDÓ POLITIKAI NAPLAP

Bérmunkások
leveleit nem
fogadjuk el.
Ara 5 lej
Kéziratok
megörzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Maros
Ernő. Felelős szerkesztő: Jászai
Ferenc. Buceuresti szerkesztő: Hosszú
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 22.
Péntek, 1937. augusztus 27.
5697. EV. XX. ÉVF.
ELUL 20. 194. SZAM.

VILAG TUKRE

A spanyol könyvégetés

Az aktualitás, ami megszólaltat, százszoros napihír volt, meglapult csendben a balesetek és lokális események között, pedig itni és beszélni kell róla, mert jellemző arcvonása a fasizmusnak. Spanyolországban történt: Franco tábornok már, német és olasz „nemzeti” katonái máglya előtt menettek, a máglyán pedig könyvek égtek. Elégették többek között Zola és Dickens könyveit. Sokan csodálkoztak a napihíren, mi is megdöbbentünk. Csodálkoztunk: csak most? Több mint egy éve tart a spanyol háború és csak most égetik el Zola és Dickens? Hiszen tizenhárom hónapja bombázzák a házakat, kórházakat és templomokat; ami mind kultúra volt. Tizenhárom hónapja küzdenek a törvényes kormány ellen, amelyik földet és analfabéta-kuruzst adott a parasztnak, iskolát és tejet a kisgyermeknek, ami szintén kultúra. És tizenhárom hónapja gyilkolják az embert, pusztítják az életet, ami kezdete, végcélja és tartalma minden kultúrának. Mi megértjük, hogy könyvet éget Franco, Hitlernél sem csodálkoztunk. Egettek már haladószerűen Róppát Magyarországon már a XVIII. században: Kollár Adám Ferencét, amit a nemzeti kiváltságok ellen írt. És éppen ezért megértjük, hogy Dickens pusztították el, aki Fégen élt és semmilyen oldalú író sem volt. Megértjük, mert Zolának és Dickensnek sajátja az, ami nagy Lin a fasizmus előtt: jó írók voltak. És ami érték, az ellensége a fasizmusnak, mert az igazi művész tiszta ember és életpárti. Az élet pedig a széles tömegek élete és igazsága, a fasizmus csak a nemzetközi halált hozó nemzetközi fegyvergyárosoké. Azok igazsága a fasizmus, akik 1917-ben Genfben kongresszust tartottak és megbeszítették, mit szállíthat a francia Schneider-Creuzot a német Kruppnak és viszont. Német gyártmánnyal pusztították a francia katonák a német katonákat. Schneider-Creuzot gyártmánnyal pusztította Abd el Krim 1925-ben a francia katonákat. Ez a véres halálhozó társaság küldte Franco tábornokot.

Könyvet égetett Franco, a kormány pedig a háború alatt is iskolákat létesített. M emlékeket rombolt Franco, Madrid pedig menteni igyekszik. Granada és Alcazar után Dickens is elpusztítja.

Az alkotmány módosítása

Kisérleti ballonként engedte fel ismét a levegőbe a kormány az alkotmány módosításának kérdését.
Románia alkotmánya aránylag fiatal: 1923-ban szavazta meg nagy viharok után a parlament.
A törvények törvénye, amelyben a nemzet jogai vannak lefektetve, csak súlyos esetekben, alapvető történelmi szükségletektől dikálva idők és események alapvető változása során igényli a módosítást.
Nyilvánvaló, hogy ez az eset nem forog fenn.
Az alkotmány nálunk nem módosításra, hanem inkább alkalmazásra vár, különösen azon rendelkezéseiben, amelyek a politikai és polgári szabadságokat, a véleménynyilvánítás szabadságát, a polgárok jogegyenlőségét, a törvények mindenekelőtti tiszteletét írják elő.
Ez volna az alkotmány alkalmazása, a nagy reform, amelyre az ország vár.
Lényegében nem látszik indokoltnak az alkotmány módosítása már csak azért sem, mert ha nem jártak szankciók a nem-alkalmazásért, abból sem lett senkinek sem baja, ha az alkotmány rendelkezéseit meg is szegte.
Nem itt kell tehát keresni a módosításról szóló hírek magyarázatát. A liberális kormány szívesen uralmát meghosszabbítani és a módosítással járó procedura nemcsak erre nyújtana kitünő alkalmat, de arra is lehetőséget nyújtana, hogy a liberális kormány az ellenzéki pártok nyilvánvaló briszkírozása mellett vezesse le a következő választásokat.
A kísérleti ballon azonban elpukkad, nem

Japán repülő-támadás érte Nagybritánia kínai nagykövétét

Két japán repülőgép géplegyergolyókkal támadta meg a nagykövet gépkocsiját. Súlyos a nagykövet állapota. Nagy izgalom Londonban

Ujabb öldöklő harcok a kínai fronton

Sanghai, augusztus 26. Sir Hughe Knatchull Huggesent, az angol birodalom kínai nagykövétét, aki Nankingból Sanghai felé hajtott gépkocsiján, repülő-támadás érte és életveszélyesen megsebesült. A nagykövet autóját két japán repülőgép támadta meg és géplegyergolyókat röpített az angol gépkocsi utasaira. Az angol nagykövetet kórházba szállították. Állapota súlyos.

Hogyan történt a támadás

Lovat Fraser ezredes Anglia kínai katonái attaséja, aki egy autóban ült a megsebesült nagykövettel, kijelentette, hogy a két támadó repülő japán volt. A nagykövet mellén sebesült meg és ha állapota súlyos is, nem életveszélyes.
Lovat Fraser ezredes így írja le a történeteket:
— A gépkocsi kormányánál ültem, mögöttem ült Sir Hughe Knatchull nagykövet, Hallpatch pénzügyi tanácsos, mellettem egy kínai sofőr. A várostól néhány kilométernyire voltunk, amikor úgy 14.30 óra körül két japán repülő szállt le autók fölé, amelyen az angol zászló lengett és géplegyergolyókat ránk lőtt. Azonnal megállítottam a kocsit, hogy Sir Knatchull segítségére lehessen. Abban a pillanatban bomba vágódott le az utszélén. A légnyomás olyan erős volt, hogy leestem és néhány pillanatra eszméletemet veszítettem. Amikor magamhoz tértem, a két japán gép egészen magasan repült már és visszavonulóban volt a japán állások felé. A kínai sofőr ült ekkor a volánhoz és a legnagyobb sebességgel Sanghaiba hajtott, ahol 17 órakor kórházba szállítottuk a sebesültet. Nankingból való elindulása előtt Sir Hughe értesítette a kínai hatóságokat indulásáról. A japánok azonban nem voltak tájékozottak a gépkocsi utirányáról. A támadás színhelye közelében nyoma sem volt csapatoknak.

Nagy izgalom Londonban

A Reuter sanghai jelentése is megerősíti, hogy az angol nagykövetet két japán repülő támadta meg.

A kínai angol nagykövet megtámadásáról szóló hír Londonban rendkívüli izgalmat keltett. Annak ellenére, hogy a támadás részletei egyelőre ismeretlenek, az angol közvélemény a legnagyobb idegesség tanujelét adja. Az a tény, hogy Sir Hughe Knatchull, Huggesent élete nincs veszélyben, egyáltalán nem csökkenti a sebesülése folytán keletkezett izgalmat. Pillanatnyilag nem lehet tudni, milyen politikai következményekkel járhat az eset.

Japán sajnálkozik

A japán hatóságok egyik megbízottja a legmélyebb sajnálkozásának adott kifejezést az annyira tragikus esemény fellett, amit az angol nagykövet megsebesülése jelent. Hozzátette, hogy a japán hatóságoknak nem volt tudomásuk a nagykövet utjáról.

Honap ellentengernagy, japán tengerészeti attasé és Szugijama japán tengerészeti vezérkari főnök megjelentek Davidson angol főkonzulnál, hogy az angol nagykövet egészségi állapota felől érdeklődjenek. Miután sajnálkozásukat fejezték ki a sebesülés felett, közölték, hogy az autó háborus területen haladt és azt könnyen lehetett a kínai vezérkar autójának venni. Az autó hirtőjén levő angol zászló nem elegendő szerintiük a gép azonosságának kiderítésére.

Ujabb sanghai jelentés szerint az angol nagykövet túlságosan legyengült, úgyhogy nem lehet eltávolítani a golyót. Az orvosok vérátömlesztést hajtottak végre.

Sanghai, augusztus 26. Kínai forrásból

Pep-fodukálta a vát visszhangot. Egyedül a cusziták jelentkeztek a kormány érdeklődésére.
A cusziták, akik egyetértenek abban, hogy az alkotmányt módosítani kell. Még pedig azért, hogy az idegenek ellen kell intézkedéseket legyenek foganatosíthatók.
Ez már valóban komolyabb argumentum. Bár az „idegenek” elleni intézkedéseket sem akadályozta meg túlságosan eddig az alkotmány és félt, hogy módosítás nélkül fogja megakadályozni a jövőben.

tem egy kínai sofőr. A várostól néhány kilométernyire voltunk, amikor úgy 14.30 óra körül két japán repülő szállt le autók fölé, amelyen az angol zászló lengett és géplegyergolyókat ránk lőtt. Azonnal megállítottam a kocsit, hogy Sir Knatchull segítségére lehessen. Abban a pillanatban bomba vágódott le az utszélén. A légnyomás olyan erős volt, hogy leestem és néhány pillanatra eszméletemet veszítettem. Amikor magamhoz tértem, a két japán gép egészen magasan repült már és visszavonulóban volt a japán állások felé. A kínai sofőr ült ekkor a volánhoz és a legnagyobb sebességgel Sanghaiba hajtott, ahol 17 órakor kórházba szállítottuk a sebesültet. Nankingból való elindulása előtt Sir Hughe értesítette a kínai hatóságokat indulásáról. A japánok azonban nem voltak tájékozottak a gépkocsi utirányáról. A támadás színhelye közelében nyoma sem volt csapatoknak.

jelentik, hogy rendkívül elkeseredett harc után sikerült a japánokat Lotiennél visszavonulásra kényszeríteni. A harc egész éjjel tartott és majdnem végig kézitusából állott. A sanghai kínai főhadiszállás szerint a japánok ma reggel ujabb csapatokat tettek partra, amiket Lotien felé irányítottak.

Más hírforrás szerint a japánoknak sikerült megvédeniük Lotein városát, jöhetnek a kínai csapatok erős nyomást gyakorolnak a japán állásokra.

Kettős japán előnyomulás

Peking, augusztus 26. A Huajaj mezőn levő öt kínai hadosztály helyzete egyre válságosabb, tekintettel arra, hogy a japánok egyidejűleg nyomulnak előre Kalgan és Nankau irányából. A Nankau szoros alagutjait a kínaiak nem rombolták le visszavonulásuk alkalmával, hanem csak felszedték a vasuti síneket. A Nankau-szoros vidékén lefolyt harcok igen hevesek voltak, különösen ott, ahol a rendes kínai csapatok is beavatkoztak.

Más jelentés szerint a japán csapatok nem foglalták el egészen Nankau szorosát de a kínai csapatok zöme nyugat felé van visszavonulóban. A japán repülők üldözik a kínaiakat Liangkang vidékén, ahol a kínaiak a Liulihó folyó nyugati partjait uraló dombokon húzódtak meg és ádáz ellenállást tanúsítanak a japán támadásokkal szemben. A japánok tovább folytatják tisztogatási műveleteiket Peking, Tiensin városok körül és megfutamtják a kínai szabadszereket. Pekingben szakadatlan géplegyvertizet és ágyulövéseket hallanak.

(Folytatása a nyolcadik oldalon)

A sztratoszféra-repülés problémái

London, augusztus hó

Meglepo jelentést olvashattunk arról, hogy alig próbálják rendszeresíteni az Amerika és Anglia közötti repülőjáratokat a Pan American Airways és az Imperial Airlines vezetői máris még merészebb terveket forgatnak fejükben. Az Egyesült Államok és Anglia közötti repülőjárati terve szinte semmibe veszik és ami a közlekedést illeti, majd egyszer semmivé teszik az Atlanti-óceánt. A Magyarság azt jelentette, hogy a newyork-londoni utat egyetlen nap alatt fogják megtenni a pilóták, akik tízezer méter magasságban viszik gépeiket és ebben a viharoktól már mentes rétegben huszonkét óra alatt repülhetnek át az óceán felett.

Ez már sztratoszféra repülés. Valójában ugyan Piccard professzornak ez a második otthona csak 11 ezer méter fölött kezdődik. A repülőgép konstruktőrök és vezetők legfőbb törekvése a háború befejezése óta a gépek úgynevezett akciósugarának, tehát a leszállás nélkül megtehető utahosszuságának és a sebességnek állandó növelése. Természetes, hogy minél magasabbra emelkedhet egy gép, annál könnyebben választhatja két pont között a legrövidebb összeköttetést: az egyenest. Ezért volt jelentősége annak, amikor apró javításokkal a motorok teljesítményét annyira emelték, hogy a magas hegyláncok fölötti repülés többé nem volt probléma. München és Milánó között ma már mindennap látthatja az utas lába alatt az alpeseket, sőt az egyszerű moziátogató is többször élvezhetette ennek a fenségesen szép utazásnak a képét, de ki gondol ennyi megszokottság közben arra, hogy még csak tíz évvel ezelőtt repültek át először az Alpeseket utasszállító géppel, sőt ezután is még öt évig egyedül kísérleti célokra és postai szállításokra merték felhasználni ezt az utvonalat és sok próbálkozást követően ártak csak át 1932-ben a rendes utasforgalomnak. De hol tart már azóta az emberi káprázat és különlegesen szolid megtestesítője, a technika? Most a gyakorlatiasság értelmében már elhagyni készülnek a föld légkörét és abban a magasságban, ahol a jövőben repülni kívánnak, nem csak hegyek, de felhők sincsenek többé.

Ha ma még a mindennapi levegőrétegben, vagyis a viharzónában a repülőgépek kétszer olyan gyorsan haladnak, mint ezelőtt tíz évvel, akkor biztos, hogy már a kezdet-kezdetén ujabb sebesség duzáldásra számíthatnak mindazok, akiknek ez fontos, a sztratoszféra. Csakhogy ez a nekünk ellenséges levegőréteg nem adja od a olyan könnyen titkait és nehezebben adja meg magát, mint az Alpesek. Ellen-séges a motorral szemben is, mert ugyanakkor, amikor a ritkább levegő kisebb ellenállása megengedné a sebesség növekedését, kiderül, hogy a motor nem tud ebben a ritkább levegőben „lélegzeni”. Akármilyen különösen hangzik, de nyolcezer méteren felül 60 százalékkal csökken a motor teljesítménye a néhány százméteres repüléshez viszonyítva. A technikának tehát ki kellett találnia — és éppen ebben mesterkedik nagyban — hogy a motor számára a levegőnyomást ugyanúgy szabályozza, mint a pilóta számára, mert kiderült, hogy ilyen magasságokban egyiknek sincsenek már természetes életlehetőségei. Mindenesetre a motort könnyebb mesterségesen „táplálni”. A szédítő sztratoszféra sebességek ma már biztosítottak és elérhetőnek látszanak, ha kibírja őket az ember. De mit nem bír ki az ember? Ennek a szeszertinti magasratörésnek

már sok áldozata van. Oroszok Sirius nevű légbombájukkal egyszer 20 ezer méter magásra emelkedtek; rádiójelentéseikben, ha szabad így mondani, maguk tudatták halálukról a földet, amennyiben közölték, hogy a légbombák rakodott jégpáncél helyzetüket reménytelenné tette. Piccard a szerencsésebb sztratoszférára kutatók közé tartozik, de a földtől legtávolabbra repült két ember, Stevens és Anderson. Amerikaiak. 13.400 méter magasra jutottak. A léggömbbel való felszállásnál nehezebbek a magasrepülések. A legelső „fenegyerek” itt is Post Willy volt, ez a Beery Wallace-szerűen csunya, szeniális amerikai, akit honfitársai nem fognak egyhamar elfelejteni. Post Willy rendes sztratoszférarepülést végzett 1935-ben Newyork és Los Angeles között, 12 ezer magasságban 640 kilométer óránkénti átlagssebességgel. A sztratoszférára levegősűrűsége a tenger szintjéhez képest annak csak tíz százaléka. Elgondolható, hogy a pilótának eszmélet és életbentartása milyen feladat, a felhők fölötti végtelenül egyforma ég alatt. Különleges buvársakkal emelkednek ebbe a magasságba, éppen úgy, mint ahogyan a tenger mélyre ereszkednek és Post Willy tervezte a replóbuvár-öltözeteket is, amelyeknek tökéletesített formáját használják mindenütt. Ez egy levegővel töltött, feszesre pumált gumi, vagy bőrréteg a pilóta körül, akinek a teste így állandó és változatlan levegőnyomás alatt marad.

Természetesen a legkisebb hiba ezen a buváröltözéken, vagy a vezető teljes elzárt ságán végzetes lehet, de legalább is súlyos szenvedésekkel jár. Az olasz Donati 1934-ben tízennégyezer méter fölé jutott, de csak utolsó erőfeszítéssel tudott még egyszer földet érni: az angol Swain, aki múlt év szeptemberében állított fel világrekordot 15.230 méterrel, félig megfagyottan ereszkedett le. Rekord repülése majdnem három és fél óra hosszat tartott. A magasság „kék szalagja” ezután rövid időre ismét olasz kézbe jutott, Pezzi Mario ezredesébe. Hogy ennek az évnek júniusában ismét visszahódítsák az angolok. Adam hadnagy ur, akinek fényképét a hetyke-magyarosan félrekapott katonasapkában rekordja után többször lehetett látni, a levegő legujabb hőse. Bristol Pegasus gépe minden valóságos és nem csak képzeletbeli pegazus között a legmagasabban szárnyait 16.450 méter és hogy egészen pontosan legyünk, ennek tetejébe még 78 centiméternyire nézett le a keserű levében forgó sárgolyóbsira. Az egész kirándulás az embertelen magasságokba és vissza mindössze két óra hosszat tartott. Pedig a troposzférára barátságosan viharzott mielőtt kiengedte alattvalóját az örök egykedvű sztratoszférába.

Mindez ma még modern hősi ballada. A magasságrepülés mégis biztosan eljön és ami egykor a hősök nagy kalandja volt, félénk polgárok mindennapisága lesz. A végén még a hölgyek is repülő buvár-ruhákat fognak viselni a la Post Willy, divatszineken. De a repülőgépek építői, vállalkozói és pilótái mégis szeretnék, ha a jövőnek ezeket a magasság-repüléseit a viharzóna legmagasabb határain, tehát 10 ezer méter körül lehetne „menetrendbe iktatni”, mert ezt tekintettel az emberi szervezet földhözköltöttségére, mégis kevésbé volna bonyolult. Swain kapitány 12 ezer méter magasságban 900 órákilométer sebességet ért el, ha ezt néhány ezer méterrel alacsonyabban, egy évtized alatt, mint átlagteljesítményt lehet beállítani, akkor a technika telhetetlenei is meg lesznek elégedve — egy időre.

— A legsűrűbb felhőkön is keresztül lát az új angol csodagép, a „titkos szem”. Londonból jelentik: A kormányfőhivatalos Daily Telegraph szenzációs beállításban közli, hogy egy angol feltalálónak sikerült egy új csodagépet feltalálnia, az úgynevezett „titkos szemet”, amely a legsűrűbb felhőkön is keresztül lát. Ezzel a mágikus szemmel megfigyelhetik a legsűrűbb ködben a repülőgépeket, át lehet látni a sűrű felhőkön és az éjszaka sötéttségében is teljes biztonsággal lehet repülni. Ugyanez áll a hajókra is, amelyek az áthatolhatatlan sűrű ködben biztonsággal haladhatnak az új csodagép segítségével. A mágikus szem messziről meglátja a hegyeket és szigeteket, még a sötéttségben is. A katonai szempontból is rendkívül fontos találmány rövidhullámú fényugarak alkalmazásából áll s a lap szerint már az első kísérletek meglepő eredményt hoztak.

„Románia összes metropolitái és püspökei úgy gondolkoznak, mint a patriarcha”

Nicodém moldovai metropolita jellemző nyilatkozata Raducanu professzor szerint Romániának nem érdeké Palesztina felosztása

Bucuresti, augusztus 26. A Curentul an-kétján ma Raducanu professzort a nemzeti parasztpárti kormány volt munkaügyi miniszterét szoláltatja meg, aki egyébként a Bucuresti gazdasági akadémia rektora. A volt miniszter, aki a beszarábiai zsidó szervezetekkel szemben annakidején oly kevés jóindulatot tanusított, a következőket mondotta:

Románia köteles állást foglalni

— Palesztina felosztását Romániának több szempontból is vizsgálat tárgyává kell tenni. Függetlenül mindentől Romániának formailag is állást kell foglalni Genfben, ehhez a kérdéshez, mint a Népszövetség tagállamának. Másrészt meg kell vizsgálnunk, vajjon Palesztina felosztása hozzájárulhat-e a kétségtelenül létező zsidókérdés megoldásához és meg kell nézni, vajjon a zsidó állam és arab állam megteremtése egy bizonyos résznek angol mandátum alatt való megtartásával megfelelő Románia gazdasági érdekeinek.

— Véleményem az, hogy Victor Antonescu külügyminiszternek nem csak alkalma nyílik, de kötelessége is lesz objektív módon rámutatni a romániai zsidó kérdés fontosságára, különösen kihangsúlyozva annak gazdasági és társadalmi vonatkozásait, mert ki kell jelentenünk azt, hogy Romániában nem létezik zsidókérdés, mint felekezeti probléma.

A felosztás következményei

— Véleményem szerint Palesztina felosztása nemcsak a zsidók és arabok közötti rendfenntartás kivánalmának felel meg, hanem bizonyos nagyhatalmak közötti kapcsolatok eredménye is. (Raducanu nyilván Olaszországra céloz.) Elégendő, ha megemlítem, hogy amíg az egyik nagyhatalom barátjai közé sorozza az arabokat, a másik Palesztinának egy részében zsidókat akar letelepíteni, akik a régi kontinens egyes országaiban túlnagyszámúban vannak.

— Annak bizonyítására, hogy az egész Palesztina távol van attól, hogy befogadhassa az összes emigránsokat, elegendő néhány adatra hivatkozni. 1935-ben a bevándorlók száma körülbelül 60 ezer volt. Az elmúlt évben ez a szám körülbelül 30 ezerre csökkent és a folyó évben a bevándorlók száma alig, ha fogja meghaladni a 15 ezret. Természetes dolog, hogy a tervezett felosztás révén a probléma súlyosbodik. Azok, akik abban az illúzióban ringatják magukat, hogy a zsidó államnak az inkább kereskedelmi és ipari területen való megteremtése nagy bevándorlási lehetőségeket foglal magában, nem ismerik a tényleges helyzetet. Az arabok csakugyan mezőgazdasági jellegű országreszket és a hegyvidéket kapják. Haifa azonban éppen úgy, mint Jeruzsálem és Akron angol mandátum alatt maradt. Ilyen körülmények között nyilvánvaló a Romániából való kivándorlás nemcsak, hogy csökkenni fog, de teljesen meg is szűnik.

— A Palesztinai bevándorlás csökkenése ezen felül még egy tényezőnek tulajdonítható, amelyet figyelmen kívül hagynak. 1935 óta a prosperitás Palesztinában alább hagyott. Bizonyos depressziói szimptomák jelentkeztek. Románia kereskedni érdekei számára Palesztina felosztása legalább is az elkövetkező években, nem hinném, hogy kedvező kihatással lenne. A terület felosztása maga után fogja vonni az autárchikus törekvéseket, különösen az araboknál, akik gazdasági nacionalizmusuknak megfelelően igyekezni fognak iparvállalatokat létesíteni. A zsidó államban a vásárló erőnek az említett depresszió által való csökkentését még súlyosabbá teszi majd, hogy el fogják zárni előle a mezőgazdasági jellegű arab államot, mint felvívó piacot. Véleményem szerint tehát Palesztina felosztása nem járul hozzá a romániai zsidókérdés megoldásához.

— Kolónizálási hely megteremtése tehát, különösen azon zsidó lakosság számára, amely nyomorúságos életfeltételek kö-

zött él, épp oly rossz viszonyok között, akár csak a mi parasztjaink egy része — sokkal hatásosabb megoldás volna. A kérdés megoldása azonban a nagyhatalmak kezében van, amelyek gyarmati területek fölött rendelkeznek.

Ami már most azt illeti, hogy a zsidók nagyobb számban való kivándorlásra üröket idézne elő a nemzetgazdaság új ágiban, — nem osztom egyesek pesszimizmusát. A munkára való neveléssel és szigorú fegyelem mellett találunk majd felkészült elemeket, akik elfoglalják a megüresedett helyeket.

Eddig szól Raducanu professzor nyilatkozata, amely a Palesztinával kapcsolatos tárgyi tévedéseitől eltekintve sem alkalmas arra, hogy demokratikus álláspontot képviseljen a Curentul an-kétján.

Nicodém moldovai metropolita nyilatkozata

A Curentul szerint egyébként Cuza professzor Iasiban már dolgozik a lap an-két-

jára adandó válaszában megszövegezésén. Cuza fenntartotta magának a jogot, hogy utóljára szóljon hozzá a kérdéshez és hogy reflektálhasson egyúttal az an-kéteon elhangzott összes nyilatkozatokra. Ugyancsak a Curentul mai számában közli Nicodem moldovai görögkeleti metropolita következő jellemző nyilatkozatát:

— A román nép összes püspökei és metropolitái úgy gondolkoznak, mint Miron patriarcha. Mert a „felebarát” azt a sok millió románt jelenti, akik Istén tudja, hogy élnek, elsősorban róluk tartozunk gondoskodni.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teletseget, bélzsgalmat, gyomorégést, vértódulást, szorongást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez a gyomor s a belek működését előmozdítja, az epikiválasztást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vérkeringést felfrissíti. Az orvosok ajánlják.

Jelentéktelen javaslatokat tartalmaz a máramarosi képviselők és szenátorok emlékirata

Újjavítási programot terjesztettek elő

Sighet, aug. 26. (Az Uj Kelet tud.) Megírta az Uj Kelet, hogy Tatarescu miniszterelnök Máramarosban való tartózkodása során, miután a helyszínen meggyőződött a szörnyű nyomorról, amelyben a megye lakossága tengődik, felhatalmazta a parlamentereket, hogy foglalják memorandumban a sérelmeiket, valamint elgondolásaikat a megye szanálásáról.

Mint értesülünk, a máramarosi parlamentek már elkészítették ezt a memorandumot, amelyet dr. Mán Zoltán vármegyei prefektus hétfőn felvisz Bucurestibe és azzal kihallgatáson jelentkezik a miniszterelnöknél. A memorandumot még nem hozták nyilvánosságra, de a kiszivárgott hírek szerint a nagyszabású tervek egyszerű újjavítási javaslatokká zsugorodnak össze. A memorandum a megye lehetetlen állapotban levő országtalnak sürgős rendbehözatalára tesz javaslatot, feltüntetve a szükséges összegeket. Az or-

szágtalon kívül néhány hidat is rendbe kell hozni, mert már szinte használhatatlan állapotban vannak.

A kormány folyó évi költségvetésében négy és félmillió lej van előirányozva a máramarosi utak karbantartására. Ennek az összegnek a folyósításához már hozzáfogtak és megkezdték az újjavításokat. A megye országtal azonban annyira hasznavehetetlen állapotban vannak, hogy az előirányzott összeg a legsürgősebb javításokra is igen kevés.

Az országtalok tatarozásán kívül a memorandum kéri a megyének több évre visszamenőleg járó kormánysszubszidiókat egy jelentős részének, valamint a folyó évre megszavazott kormánysszubszidió kiutalását, hogy egyen-súlyba lehessen hozni a prefektúra költségvetését és rendszeresen fizethessék a megyei tisztviselőket, akik a múltban csak 4-5 havi késéssel jutottak hozzá illetményeikhez.

Közöltesse ujévi üdvözlését az UJ KELET ROSHASANAI számában.

amely rendkívül gazdag tartalommal, szeptember 6-án jelenik meg. Ily módon jókívánságai eljutnak minden rokonához, ismerőséhez és üzletfeléhez és egyúttal támogatja a Keren Kajemetet is, a palesztinai földvásárlás alapját. A közlési díj kevesebb, mint amennyibe a névjegyek és borítékok, valamint a szétküldés postaköltsége kerülnének.

Egyszerű üdvözlés, folytatólagosan közölve	30.— lej
Egyszerű üdvözlés, külön sorban	50.— lej
Egyszerű üdvözlés, külön szöveggel	100.— lej
Nagyalakú keretes üdvözlés tüzletek, vállalatok, egyesületek részére	250.— lej

Küldje be üdvözlés szövegét és a megfelelő összeget (postabélyekben is) vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz, vagy vidéki fiókiadóhivatalaink és megbízottaink bármelyikéhez.

Vá

a né

Szke

Genf, augusztus 26. A bizottság mandátum-tilélészekaról, amely val és az angol között, hivatalos a Népszövetség szerint a mandátum amelyet teljes szövegén fognak nyilván-kező pontokat foglalt. 1. A bizottság Palesztina-kérdésről. 2. Általános megvargásokról és a n-tal eszközölt lépésekről. 3. Részletezett közigazgatásáról. „Ami a zavargás bizottság belátja, amelyek azoknak ták,

de nincs meggyőző volt lehetséges a péseket teni a meg

Másfelől a zavargás kai feszültség állt, kosta a zavargások geit.

A Palesztinai jó véleményében a biz- lalását adja a kérd- hetőségei előnyeire kapott információk talom „Statement of A bizottság kijelen- tizmus növekedése é- cionalizmus másfelé a nehézségeknek a- kel a mandatárius suly fenntartásában Ugyanezektől

a palesztinai-ang- titkájában jelen- demódiák azt a me- ték meg az arab- bevándorlást meg- tán e-

A bizottság kijel- szerint a ma érvén- pontos szövegében- vált, miután a kirá- gol kormány azt- tartja. Ezért új ut-

A bizottság roko- az eszmét, hogy a- fennhatóság alá hel- ez összhangban áll- ragrafusával, amely- sének lehetőségéről.

Ha sor kerül a fe- tására, úgy annak- leménye szerint

sokkai inkább a- kölcsönös kapcsol- leti mego-

Bármilyen okos és- tárok végleges meg- kal, az egymással- törekvésekkel fog- a mandatárius ha- mandátum keresztü-

Váratlanul közzétették

a népszövetségi mandátum-bizottság jelentésének tartalmát Palesztináról

Szeptikusan ítéli meg a felosztási tervet és felsorolja a mandatárius hatalom bűneit és érdemeit a bizottság jelentése

Genf, augusztus 26. A Népszövetség állandó mandátum-bizottságának legutóbbi ülészakaról, amely kizárólag Palesztinával és az angol felosztási tervvel foglalkozott, hivatalos nyilatkozatot tett közzé a Népszövetség titkársága. A nyilatkozat szerint a mandátum-bizottság jelentése, amelyet teljes szövegében szeptember végén fognak nyilvánosságra hozni, a következő pontokat foglalja magában:

1. A bizottság ideiglenes véleménye a Palesztina-kérdésről.
 2. Általános megállapítás az 1936-os zavargásokról és a mandatárius hatalom által eszközölt lépésekről.
 3. Részletezett megjegyzések az ország közigazgatásáról.
- „Ami a zavargásokat illeti, a mandátum bizottság belátja azokat a nehézségeket, amelyek azoknak elhárítását akadályozták,

de nincs meggyőződve arról, hogy nem volt lehetséges idejében energikus lépéseket tenni a fegyveres ellenállás megtörésére.

Másfelől a zavargások által olyan politikai feszültség állt elő, amely csak fokozta a zavargások elfojtásának nehézségeit.

A Palesztina jövőjéről szóló ideiglenes véleményében a bizottság rövid összefoglalását adja a kérdés összes megoldási lehetőségei előnyeinek és hátrányainak a kapott információk és a mandatárius hatalom „Statement of Policy”-je alapján. A bizottság kijelenti, hogy az antiszemitizmus növekedése egyfelől és az arab nacionalizmus másfelől hozzájárult azoknak a nehézségeknek a növeléséhez, amelyekkel a mandatárius hatalomnak az egyensúly fenntartásában kell megküzdenie. Ugyanekkor

a palesztinai-angol közigazgatás politikájában jelentkező bizonyos tendenciák azt a meggyőződést erősítették meg az arabokban, hogy a zsidó bevándorlást meg lehet állítani tisztán erőszakkal.

A bizottság kijelenti, hogy véleménye szerint a ma érvényben lévő mandátum pontos szövegében keresztülvihetlenné vált, miután a királyi bizottság és az angol kormány azt keresztülvihetlenné tartja. Ezért új utakat kell keresni.

A bizottság rokonszenvvel fogadja ezt az eszmét, hogy a szenthelyeket külön fennhatóság alá helyezték mindaddig, míg az összhangban áll a mandátum 28-ik paragrafusával, amely a mandátum befejezésének lehetőségéről szól.

Ha sor kerül a felosztási terv végrehajtására, úgy annak sikere a bizottság véleménye szerint

sokkal inkább a zsidók és az arabok kölcsönös kapcsolataitól, mint a területi megoldástól függ.

Bármilyen okos és igazságos legyen a határok végleges megállapítása, ugyan azokkal, az egymással éles konfliktusban lévő törekvésekkel fog találkozni, amelyekben a mandatárius hatalom főként látja a mandátum keresztülvihetlenségét.

A bizottság hajlandó elismerni a felosztás elvét, de nem osztja azt a felfogást, hogy a két állam nyomban megteremthető, miután egy ilyen lépés sok belső és külső nehézségekhez vezethet. A bizottság azt hiszi, hogy

feltétlenül szükséges a politikai iskolaidő meghosszabbítása mindkét államban.

Ez az iskola-idő a következő két lehetőség mellett valósítható meg:

1. Ideiglenes kantonizálás, amelynek keretében mindkét állam messzemenő belső autonómiával és szabadsággal rendelkezik a bevándorlás szabályozását illetően, de olyan kérdések, mint a nemzetvédelem, a külpolitikai kapcsolatok, vámok, stb. a

mandatárius hatalom felügyelete alatt maradnak.

2. A kettéosztott mandátumnak a fenntartása mindkét állam fölött mindaddig, amíg egyik vagy másik állam bebizonyítja képességét arra, hogy önmagát kormányozza. A mandátum feloldásának nem kell feltétlenül egyidőben történnie mindkét államban.

A mandátum-bizottság végül elismeréssel adózik a mandatárius hatalom husz éven át kifejtett fáradozásának, hogy csillapítsa az egymással harcoló szenvedélyeket Palesztinában.

A zsidók, akik oly sokszor estek indokolatlan türelmetlenség hibájába a mandatárius hatalomnak a zsidó nemzeti otthon megteremtésénél tanúsított ingadozásai miatt, — elsősorban kérd-

A csunya szinesedéstől megóvja fogait az Odol F O G P É P

Jék meg önmagukat, hogy volt-e még egy nép a világon, amely oly jó bánásmódban részesítette volna őket és amely hosszú nemzedékeken át annyira gondjukat viselte volna.

Az arabok, akiknek ellenállása érthető, gondoljanak és emlékezzenek nemzeti emancipációjuk kezdetére.

Az angol törekvések nélkül nem volna sem Zsidó Nemzeti Otthon, sem szabad arab állam a huszadik század elején.

A mandátum-bizottság jelentésének tartalmáról szóló hivatalos közlemény általános feltűnést keltett Genfben, mert eredetileg csak a népszövetségi tanács ülészakarának idejére jelezték a bizottság jelentésének ismertetését.

Select Muzsá Csak néhány napig!

A dzsungel királynője

csodás felvételi, izgalmas tartalmú dzsungelfilm, főszerepekben:

Dorothy Lamour, Ray Milland

rendezte: WILHELM THIELE. Műsoron kívül hangos híradó.

Egy bécsi álkapocs-sebész korszakalkotó fogászati felledezése

Döntő jelentőségű találmány a fogpótlás terén

Bécs, aug. 26. A stomatológiai szakkörök, de a nagyközönséget is valósággal lázbahozta dr. Herbert Schneider, az ismert bécsi álkapocs-sebész most közzétett beszámolója két találmányáról, amely — a jelek szerint — egészen új fejezetet nyit meg a fogorvosi történelemben. Dr. Schneider egyik találmánya a fogorvosias egyik legalapvetőbb területén, a fogpótlás terén jelent döntő haladást.

Arról van szó, hogy gyökérrel ellátott műfogakat beleágyazzanak az álkapocsba és azazal összenövesztik. A gondolat nem új, de az erre irányuló eddigi kísérletek nem sikerültek mert az emberi szervezet az eddig használt anyagokat egy-két hónap alatt kilökte a testből vagy pedig felszívta azokat.

Dr. Schneider sikerült olyan anyagot találnia, amely tökéletesen beforr az álkapocsba. A Schneider-féle műfog magva arany s

a magot elefántcsontköpeny veszi körül. Ez a gyökér két hónap alatt tökéletesen beforr az álkapocs-csontba és az ilyen műfog elég szilárd ahhoz, hogy hidat tarthasson. Így tehát olyan szájbán is teljesen szilárd fogsort lehet szerelni, amelyben már nem volt egyetlen fog sem s köztudomású, hogy ez a megoldás sokkal előnyösebb és kellemesebb, mint a kaucsuk-betétes. Dr. Schneider e találmányának kidolgozásában munkatársa is volt, még pedig nem más, mint Voronov professzor, aki az utóbbi évek folyamán gyakran felkereste ebben az ügyben dr. Schneidert Bécsben és maga is ilyen újfajta „természetes” műfogakat kapott.

Dr. Schneider másik találmánya, amely szintén igen jelentős, újfajta szájbészeti módszerre vonatkozik, amely lényegesen csökkenti a nyállal való fertőzés veszedelmét.

Szervezetbe tömörülnek a demokrata ügyvédek

Meg akarják akadályozni, hogy az ügyvédszövetség új választmányára megalakuljon. Dem. Dobrescu szerint a kamarákon keresztül akarják az országot a reakcióba vinni

Bucuresti, aug. 26. A nyári szünetben ugy látszik lecsendesedett az a harc, amely az ügyvédi kar két árnalata között már több mint két éve tart. Ezt a szünetet a Dem. Dobrescu vezetése alatt álló Szolidáris Ügyvédszövetség szervezkedésre használja fel és az ügyvédek körében megfelelő szervezkedés történik aziránt hogy a Dobrescu-féle csoport alkalmas legyen arra, hogy az ügyvédszövetség és az egyes kamarák jobboldali szellemi vezetését megbuktassa.

Ennek a csoportnak a jelszava: Összhangot

minden állampolgár között, faji különbség nélkül. Dem. Dobrescu az ügyvédekhez intézett kiáltványban részletesen ismertette az előzményeket és rámutat arra, hogy azok, akik a „román elem tulsulyát” akarják a kamarákban biztosítani, voltaképpen egy klikknek a tulsulyára törekszenek, amely az ügyvédek többsége előtt nem rokonszenves.

— Ez a klikk, amelynek Micescu és Perieteanu urak a vezetői, csak a nagybirtokosok és a bankárok ügyvédjeinek kizsákmányoló mozgalmát képviselik. Ezek azok, akik ellenzői voltak a szindikalizálásnak és általában minden mozgalomnak, amelyek alkalmasak voltak arra, hogy megoldják a krízistől és munkanélküliségtől sújtott ügyvédek ezreinek sorsát. A „klauzulista” csoport a helyett, hogy az ügyvédmesterség megkönnnyítését tűzte volna ki célul, a reakciós izgatást hozta felszínre. Másrészt a jobboldali pártok tervszerűen törekszenek az ügyvédi kamarák meghódítására, mert így akarják lehetetlenné tenni azt, hogy az ország élén demokratikus kormány álljon, mert a demokrácia, amely egyenlőséget, szabadságot, békét és jólétet jelent, nekik nem felel meg. De megfelelő egy reakciós kormány, amely anarchiát, erőszakot, nyomort, a más nemzetiségű állampolgárok elnyomatását jelenti.

Az ügyvédi kamarák és az ügyvédek többsége a demokratikus harc mellett van. Szükség van arra, hogy a demokratikus ügyvédek egyesüljenek és a demokrata pártok mellett harcoljanak. Amikor az ügyvédszövetség új tanácsát meg akarják alakítani, akkor a Romániai Demokrata Ügyvédek Szolidáris Szövetsége heves harcot kezd és megszervezi faji különbség nélkül az összes ügyvédek, hogy ezzel megakadályozza azt az újabb csapást, a melyet az ügyvédszövetség tanácsának megalakításával a reakciós ügyvédek a jogi társadalomra mérni akarnak. Csak egyesült erővel lehet biztosítani a törvényességet és az ügyvédi kamarák rendjét és csak egyesült erővel lehet az ország általános demokratizálása felé vezető utat megvilágítani.

— Nősülni akar a fiatal egyiptomi király. Kairóból jelentik: A lapok jelentése szerint Faruk egyiptomi király 1938 február 12-én, tehát a 18-ik születésnapját követő napon meg akar nősülni.

— A vonatban utazva meghalt a mongol hadügyminiszter. Moszkvából jelentik: Demid marsall, a mongol népköztársaság hadügyminisztere augusztus 22-én Taiga állomáson, utban Moszkva felé, meghalt a vonatban. Vorosizlov marsall és Potemkin helyettes külügyi népbiztos részvételt fejezték ki a szovjetek nevében a mongol köztársaság miniszterelnökének.

— A gabonamoly harci szezám. A Scheering és Kahlbaum cégnél Németországban háborus célokra mesterségesen tenyésztik a gabonamolyt. A gabonamoly és alcája hallatlan gyorsasággal szaporodik és nemcsak termőföldet pusztít el, hanem a malmok és raktárak készleteit is. Az álca a maga súlyának nyolcszorosát falja föl minden étkezéskor. Eddig nagy akadályokba ütközött a gabonamoly szállítása, mert ez a rovar rendkívül érzékeny a mozgás és erős zaj iránt. A cég tehát addig kísérletezett, amíg megtalálta a módját annak, hogy hogyan lehet ezeket a rovarokat repülőgépen továbbítani. Erre a célra külön zsákszerkezetet találtak ki. A gabonamoly ellen csak mérges gázokkal lehet védekezni, de ezek a gázok tönkreteszik a gabonát, úgy hogy a védekezés ugyanannyit pusztít, mint maga a rovar.

OLLA

eloszt 100.000 frankot a párizsi világkiállításán

Önt is szívesen látjuk! „OLLA” kiállítási pavillonja, Pavillon de la Santé 24 B.

Az oradeai ort. kóser Szilágyi fiuinternátus

felvesz az 1937—38. tanévre fiutanolókat. A gyermekek a teljes ellátáson kívül gondos és szakszerű előkészítést kapnak az intézet okleveles tanáraitól, akiknek vezetője dr Szilas zsidó mecumi tanár. Érdeklődők forduljanak Internatul Evreesc de băieți Oradea, Str. Delavrancea 17. címhez.

Meghamisította a nagyszzebeni szász hitleristák lapja az Uj Kelet egyik cikkét

Emil Neugeboren interjúja a Tageszeitung hamisításában. A nagyszzebeni cionista helyi csoport levele egy szász lap szerkesztőségéhez

Sibiu, aug. 26. (Az Uj Kelet tud.) Nemrégiben lapunknak néhány napig Nagyszzebenben tartózkodott marosvásárhelyi munkatársunk, beszámolóját folytatott Emil Neugeboren szász politikussal. A cikk Benzél Béla aláírásával meg is jelent az Uj Kelet hasábjain. A cikket most meglepő formában látjuk visszahozva a romániai szász-hitleristák lapjában, a Deutsche Tageszeitungban. A lap teljes egészében átveszi cikkünket, amit munkatársunk aláírásával közöl, de azt az ellenpárt és főleg Emil Neugeboren ellen intézett támadásról nem beszél. Ezért a cikket nemcsak tévesen és elfogultan kommentálja, hanem meg is hamisítja.

A Tageszeitung cikkírója, amint azt fordításból megállapítjuk, kitűnően tud magyarul. A nyilatkozatot meglepő élethűséggel adja vissza. Nem védekezhetik tehát azzal, hogy a nyelv hiányos ismerete miatt követte el a „névadásokat” és hamisításokat. Munkatársunk említést tett róla a cikkében, hogy Neugeborennál Grünberger József, a cionista helyi csoport elnöke ajánlotta be. Ezt a közzétételre forgatta ki a Tageszeitung.

„A nagyszzebeni cionista helyi csoport elnöke kis beszégetés érdekében az erdélyi szász politikuskhoz jön el és Neugeboren, az elnököt nagyon szívélyesen fogadja”. Ezt a hazug szöveget még a zárójelbe tett felkiáltójellel is megemlíti feltűnően tenni a Tageszeitung. Nem Neugeboren érdekében, akire névze nem lehet megszegyenítő a kitűnő Grünbergerrel való érintkezés, hanem az igazság védelmében állunk a Tageszeitung hamis beállításai ellen. Ezek után nem csodálkozunk azon sem, hogy a hitlerista lap a cikkhez fűzött kommentárjában is valótanságot állít.

Megállapítja, hogy Neugeboren Emil dr. Meier Ebner barátja (ismét zárjelbe tett felkiáltójellel hívja fel erre a figyelmet), akivel együttműködésben állott és megdöbbentésének ad kifejezést afölött, hogy Neugeboren egy cionista helyi csoport elnökének ismerjút adott.

Mint emlékeztet, Neugeboren a jelzett nyilatkozatban a romániai egységes kisebbségi politikai létrehozásának nehézségeit taglalta. Ennek ellenére a Tageszeitung nem átalja azzal „vádolni” Neugeborent, hogy „zsidók és cionistákkal” akar együttműködni. A hazugságok világában nem lep meg ez a hamisítás sem. Hiszen Neugeboren kijelentet-

te, hogy nem helyesli a Stümmer hangját. Vajjon mit írhat akkor a Tageszeitung Neugeborenról? Hiszen a Stümmertől tanult...

Amire nem kap a helyi csoport választ

Beszámolt az Uj Kelet arról is, hogy a Dimineața támadást intézett a nagyszzebeni mintavásár vezetősége ellen, mert horogkeresztes lobogók alatt rendezte meg záróünnepélyét. Válaszul a Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt, mely pedig az erdélyi szászok konzervatív szárnyának szócsöve, egyszerűen leszóvalta a Dimineața munkatársát és ezzel el is intézte a horogkeresztes zászló dolgot.

A Tageblatt közleményére a ZsNSz nagyszzebeni helyi csoportja levelet intézett a Tageblatt szerkesztőségéhez, mely a következőképpen hangzik:

„Tiszelt Szerkesztőség! Az önk augusztus 14-én megjelent számában „Izléstelen hecc” cím alatt cikket közölnek, amely a Dimineața-ban megjelent és a nagyszzebeni mintavásár horogkeresztes zászlóra vonatkozó cikkel foglalkozik.

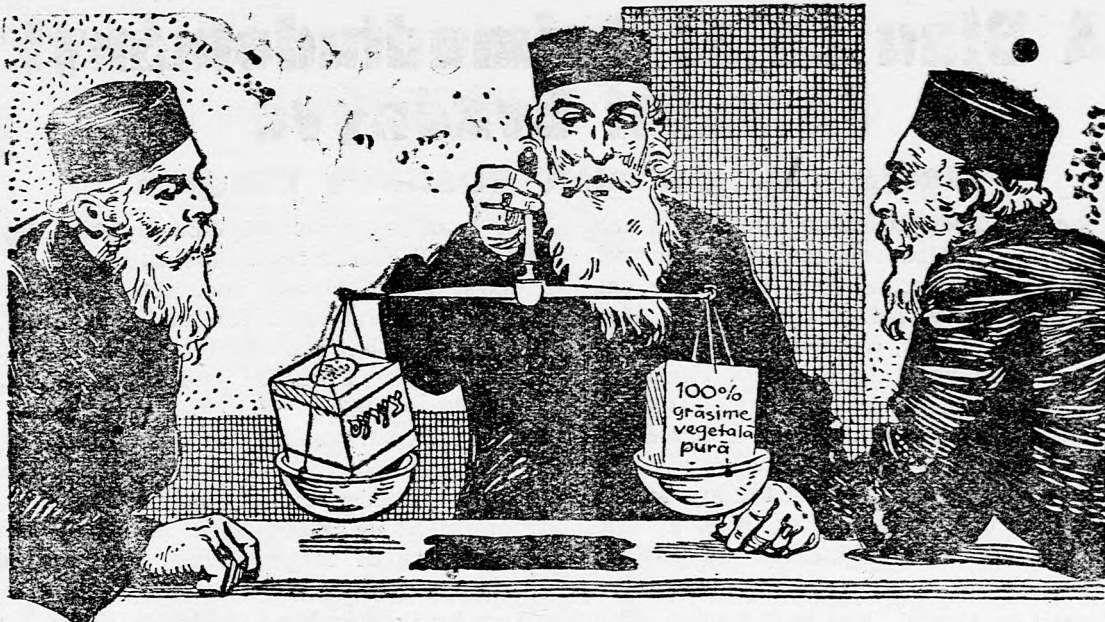
Először is meg kell állapítanunk, hogy a Dimineața kérdéses cikkének írója nem zsidó. Továbbá kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy az önk cikke és főleg Palesztinaellenes beállítása éppen olyan izléstelen, mint a Dimineața cikke. Egyben a legenergikusabban tiltakozunk az ellen, hogy önk Palesztinát ilyen módon aposztrofálja, mert Palesztina ma sokkal szentebb földterület részünkre, mint eddig volt, mert ez az ország egyedül fogadja be a Németországból elűzött németzsidó tudósokat és intellektueleket.

Önök úgy látszik elfelejtették, hogy Lenint, Trockijt és a többi kommunista vezetőket éppen a német legfelsőbb hadvezetőség csempészte be a háború tartama alatt Oroszországba, hogy az országot forradalmossá tegyék. A kommunista járvány tehát német eredetű.

Az országunkban lakó németeknek és a zsidóknak sem használ, ha már az önk lapja is a Tageszeitung nivójára fog elérkezni”.
Teljes tisztelettel:

A nagyszzebeni cionista helyi csoport vezetősége.

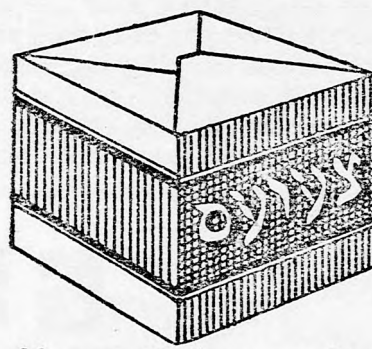
Mondanunk sem kell, hogy a lap nem közzéte le a levelet és nem is adott rá választ. (b. b.)

EGÉSZSÉGET A CSALADNAK AZ UJ ESZTENDŐBEN IS

נעוואנען

אינד אויסגעפראכט אונד אלס רייניגס פפלאנצען פעמט נעפונדען דאדער פאן נייען יאדר אנגעפאנען, אכטעט יעדע יודישע דויפדרי, דאמיט דיא שפיווע נעואמע בייא דער הערשטעללונג דער שמאקדאפטסטען שפיווען איינגעדאלטען ווערדען, אונד נימט דאדער דאס כשר צערעס שפיווע פעמט צום בראטן, אונד קאכען

Peres
100% növényi zsiradék

Ugy tejes, mint husos ételek számára

לשנה טובה תכתבו ותחתמי לאלתר לחיים!

és veje néhai Woodrow Wilson köztársasági elnöknek, akinek kabinetjében a vő ur vasutügyi miniszter volt. Rafael hevesen udvarolgatott Ellennek és a család kénytelen volt beleegyezni a házasságba. A gazdag após a fiatal párt ellátta minden földi jóval, de azt kötötte ki, hogy a házasságnak Európában kell tartózkodniuk, mert azt akarja, hogy az előkelő körök hamar elfelejtsék Ellen rangon aluli házasságát. Rafael, akinek ritkán volt több pénze, mint amennyi naponta villamosra kellett, kénytelen volt beleegyezni a feltételbe. Ellen és Rafael Eubóába vitorlázta. Megszületett a gyermek. Egy kisfiú, Richard. De Rafaelt, a férjét, vonzotta a karrier. Mint

Mc Adoo szenátor veje, sok reklámot kapott és kamatoztatni akarta ezt a reklámot. Néhány hét előtt feleségével és kislányával visszatért Hollywoodba. Itt az apai szenátor akcióba lépett. Rávette Ellen, hogy hagyja ott férjét. Férjhez ment, megszületett a gyermek, már nincs szükség Rafaelre. Ellen most válogott indított Rafael ellen. Kéri a fia megítélését. Tartásdíjat nem akar. De kollektívni szeretné a férjtől a kis Richard neveltetési költségeit. Rafaelnek most nincs felesége, nincs fia és — Mc Adoo nagy összeköttetései folytán — filmezni se tud. A multimilliomos szenátor leánya pénzt kar a nincstelen színesztől. Próbáljon kollektívni...

Hollywoodban minden csendes

Kis riportok a filmvilág életéből

Hollywood, augusztus 26. Sir Guy Standing angol származású filmszínész meghalt Hollywoodban. Künn lakott a tengerpart: Malibu Beachen feleségével, Dorothy Hammond volt színésznővel. Ha bejött filmezni, a Hillcrest Motor Company garázsában tartotta autóját. Egy délután Sir Guy befejezte munkáját a Paramount stúdiójában és az autóját ment. A vállalat üzletvezetője megkérte tőle: „How are you, Sir Guy?” „Hogy van Sir Guy?”. A színész ezt felelte: „I never felt better in my life”. (Sohase éreztem magam jobban életemben). Sir Guy néhány másodperc múlva elcsúszott és összeesett. A mentőkoci kórházba vitte, de Sir Guy utközbén meghalt. Szívujjálta meg. Az utóvagyja éves volt. Özvegyén kívül egy fia és egy lánygyászolják. Mindketten színészi pályán működnek... Amikor Sir Guy 1913-ban Amerikába jött, akkor csak egyszerű Guy Standing volt. Zukor Adolf szerződtette a cionista vállalatához, a Famous Players-hez. Egy év múlva kitört a háború és a színész Európába jelentkezett. Amikor elkészült Zukorral, ezzel bucsuzott: „A viszontlátásra”. A háborúban hősiesszen harcolt, amiért néhai V. Király angol király lovagvá utította. Így lett „Sir”. Háború után angol színpadokon lépett fel. Zukorral való viszontlátása csak két évvel a távozás után vált valóra. 1932-ben Zukor ismét szerződtette. Azóta a Paramountnál játszott. Vezetőségeket töltött be. A temetés napján Zukor Adolf elmondta, hogy a stúdió személyzete ötperces szünetekkel hódoljon Sir Guy Standing emlékének.

Táncütünderi zászló

Dave Gould, a Metro-stúdió táncmaestroja, táncütünderet vezetett ki egy rakás táncosokkal a Broadway Melody of 1937 című film számára. Többek közt jelentkezett

egy gyönyörű kis fruska: Doris Todding is. Dave talán ballábbal kelt fel aznap, amikor Dorisra nézett, félrehuzta a száját és kiadta a szentenciát: „Nem vagy elég szép!” Dorisban forrt a méreg és gyengéden rebegte Dávid felé: Akinek olyan képe van, mint magának, az ne kritizáljon. En egy mosolyommal meg tudok állítani egy autobuszt. Ezt próbálta utánam csinálni”. Dávid egy kicsit zavarta jött. „All right! — mondta —, ha megállít egy autobuszt, szerződöttem”.
Déliold alatt Dávid és Doris Los Angeles és Culver City közt várták az autobusztokat a Washington Boulevardon. Olyan uccasoroknál helyezkedtek el, ahol nincs hivatalos megálló. Először Dávid próbált mosolyogni. Az autobusztok egymás után száguldtak el mellette. A hajtóknak bizonyára nem imponált Dávid ur képe. Aztán Doris állt ki standjára. Elővette ünnepi mosolyát és kiakasztotta arca láthatatlan fogasára. Közbeledett az autobusz. A hajtó észrevette a kiakasztott mosolyt. Sietve lenyomta a féket. És olyan gyorsan állította meg a kocsi, hogy az utasok fele egymáshoz koppant. Doris hálással bólintott a hajtó felé: „Thank you... Csak be akartam bizonyítani Dávidnak, hogy meg tudok állítani egy autobuszt”. Dávid elszégyelte magát és Doris megkapta a stáncütünderi szerződést...

Próbáljon kollektívni!

Rafael Lopez de Onate manilai születésű filmszínész nyolc év alatt statisztakariért futott be Hollywoodban. Két év előtt — akkor 38 éves volt — egy társaságban megismerkedett egy szép 19 éves leánnyal. Amikor megtudta, hogy a fiatal lady Ellen Mc Adoo, zonnal szerelmes lett a leányba. Ellen papája ugyanis William Gibbs Mc Adoo szenátor, Kalifornia egyik leggazdagabb embere

A „néger istent” csőd fenyegeti

El akar tünni ezer évre a világból

Newyork, aug. 26. Az egész világ ismeri a newyorki „néger istent”, vagy „isten atyát”, akinek messiási elhivatottságában Amerika területén többszázézer néger hisz. A néger atyával különféle bajok voltak az utóbbi időben, pénzügyi zavarok támadtak saját gyártmányu „mennyországában” és ezek a pénzügyi zavarok most annyira elfajultak, hogy a néger istent csőd fenyegeti, ami ellen ő úgy védekezik, hogy a „tulvilágra” menekül és egy-kétezer évig nem óhajt ismét leszállni az emberiség körébe. A baj az, hogy nemcsak a bíróság firtatja a néger isten pénz ügyeit, hanem „angyalai” is riadtan keresik pénzüket a néger isten mennyországban. Valóságos kis zendülés készült, a néger angyalok lázadása.

A dolog azzal kezdődött, hogy a hatóságok 25.000 dollár adót követeltek az isteni atyán, aki azonban nem volt hajlandó megfizetni az adót és váltig azt állította, hogy nincs pénze. Erre a hírre Newyork négermegyédének „hivói” is megijedtek, mert a „mennyország” üzleti részébe tekintélyes összegeket fektettek. Arthur Madison, a néger isten szószólója és ügyvédje a következőket jelentette ki:

— Uglátszik, hogy a néger isten elhatározta, hogy „semmivé válik” és később visszatér a földre. Az „atyá” nagyon megundorodott a földre. Mindent megtett gyermekei érdekében és most mégis minden ellene fordul. A mennyország pénzügyi helyzete teljesen szilárd, senkinek sem tartozik semmivel.

Tény az, hogy a legfényűzőbb autók állnak a néger mennyország rendelkezésére és ezen a néger isten és prófétái szoktak a különféle kinyilatkoztatásokhoz hajtatni, a kereskedők viszont azt állítják, hogy ezeket az autókat nem fizették ki. A bíróság pedig tekintélyes adót vet ki a néger istenre, akinek életmódja tekintélyes pénzügyi forrásokra enged következtetni. Minthogy a néger messiás nem óhajt fizetni, ha a „mennyország” össze fog omlani az arkangyalok helytelen adminisztrációja miatt: csődtömegmondokot neveznek ki a mennyország élére.

A francia kormány gazdasági dekrétumai

Párizs, augusztus 26. A kormány ma több törvényrendeletet hoz nyilvánosságra, amelyek a nemzetgazdaság különböző ágainak rendszabályozására vonatkoznak. Egyik dekrétum alapján a kormány ellenőrzést fog gyakorolni az államilag szubvencionált hajózási vállalatok működése felett.

Bonnet pénzügyminiszter nyilatkozott a sajtónak a kormány által hozott törvényrendeletekről, amelyek a gazdasági élet fellendítését célozzák. A gazdasági fellendülésnek a szilárd frankon és jól kiegyensúlyozott költségvetésen kell alapulnia — mondta — a pénzügyminiszter nyilatkozatában.

A Blau Lajos Talmudtudományi Társulat Évkönyve

Kiadja a Társulat Intéző Bizottsága Budapesten

En bonin nőfásot lácádikim sedivréhem hém zichronám. A jámborok számára nem kell emlékoszlopot építeni, mert a szavuk az emléküik. Míráns szellemében cselekedtek Blau Lajos dr. tanítványai, amidőn nagy mesterük nevének megőrzésére ezt a módot választották, az örökfenmaradásnak eme legalkalmasabbját. 152 oldalra terjed ez a díszes könyv, amely a szövegétől tovább plántál, emlékkönyv vagy helyesebben könyvemlék, könyvoszlop, amelynek minden sora a mesternek van szentelve, akinek szikra pattant a szívéből a szívükbe, aki megmutatta az utat, amelyen járniuk kell, aki tovább adta számukra a Tant, amelyet majd egykor ők is a szívükből, az agyukból tovább plántálnak, hogy nőjön, fejlődjen, a magasba szökjen, az idők végéig fennmaradjon.

Az első oldalra a mester arcképe került. Talán, hogy mindig maguk előtt lássák, hogy soha el ne felejtsek, a bölcseséget, amely a homlokáról szétsugárzik, a nemességet, amely a halott fotográfiából is felénk árad.

Dr. Scheiber Sándor, a Társulat elnöke, előszóval írt hozzá, amelyben azonban több a könny, mint a szó. Szerényen csak emlékfizetnek mondja a könyvet és pirnokodva ajánlja, hálával és hódolattal szenteli a Társulat nagy névadójának, Blau Lajos szellemének. Hát kinek is másnak?! Hiszen a tanítványok száva az ő lelket tükrözik, a szelleme megmaradt, itt van ebben a fizetben. A Mester neve csak az iránymutató, emlékezte meg új elkütyülését.

Blasz Andor, aki a Nyugat hasábján is meg szokta pengetni lantját, a Mester halálát siratja szép versében, a Mesterét, akinek Művét nem zúgja millió dicsének, nem karddal, tüzzel, csak lélekkel harcolt és így őrzött meg egy kis, árva népet. A halála sem volt a megszokott mindennapi halál, amilyen a közönséges ember halála. Az Isten csókja csókolta magához, akárcsak a másikat, a mesterek legnagyobbikát.

Dr. Blauról, az emberről, aki már „morénu“-val lépett az iskola padjai közé és aki később a félelertett és gáncsolt talmudot az ókori kulturegyetemesség egyik fontos forrásává emelte — a volt iskolatárs, dr. Kohlbach Bertalan emlékszik meg meleg szavakkal.

Utána a tanítványok következnek sorjában. Elsőnek a hazánkbeli Schönfeld Miklós, aki Blau talmudkutató munkásságát méltatja, az új ösvényt, amelyet Blau taposott a Talmud iratlan erdejében. Beszél műveiről, amelyek közül „A bünhalmazat elmélete a hébernekél“ c. értekezése az „Igazságügy“ jogtudományi szemléletben látott napvilágot és a legkitünőbb jogászok körében is feltűntet keltett. Blau professzor — írja Schönfeld — abból indult ki, hogy a hagyomány törvényei nem az iskolákban és akadémiákon, hanem az életben keletkeztek. Nem szabad hát a Talmudot az élettől teljesen elvonatkoztatott szobatudósok alkotásának tekintenünk, hanem az ókori zsidóság élete tükrének. A mai Biblia és talmudtanulmányok egy óriási hibája van, hogy magát az eredeti szöveget elhanyagolja és a fősúlyt a kommentárookra helyezi. De még itt sem áll meg, a magyarázatok után való szomjában odáig megy, hogy a kommentárokat is kommentálja keres és így tovább a végtelenségig. Blau ezzel szemben az eredeti szövegben merült el és hatalmas tudásával a szavak törvények közül is az ókori zsidóságnak egész életét, társadalmi és gazdasági struktúráját, a zsidó folklór nagy kincséből varázsolta előnk.

Blau Lajos életéről és működéséről a Rabbiképző legtehetségesebb jelöltje, a „ben zókinmek“, Blau Lajos öregségének tanítványai egyike, Takács Pál dr. ir. Három órhelyi stratiátja a vezért — mondja —, az ókorral foglalkozó tudomány, az elárult zsidóság és a Rabbiképző Intézet.

A tudományos cikkek közül különös figyelmet érdemel Bakonyi Józsefnek „A „הנהגות“ egy jelenségváltozatáról“ szövege írása. Az új héber nyelv u. i. nem elégedett meg a „kiegészíteni, pótolni“ fogalmának megjelölésére eddig rendelkezésre álló igékkel. Ujat keresett, megfelelőbbet és meg is találta a „הנהגות“ igében, ami tulajdonképpen nem is újítás, hiszen régi bibliai versekre támaszkodik, amelyeket eddig rosszul értelmeztünk, helytelenül fordítottunk. Meg kell azonban jegyezni, hogy a Grazovskij-Jelin szótár bár ilyen értelemben is fordítja a „מנהג“ igét: „hosszif el miszpár“, de csak a hífl alakban, nem pedig a kálban, ahonnan Bakonyi meríti bizonyítékait.

Blasz Andor, úgy látszik, nemcsak a Pega-zust üli meg, hanem a tudomány berkeiben is otthonos. Ezt bizonyítja „Az álomlátás szerepe a prófécia kialakulásában“ című váz-lata.

A „min“-ek problémájához dr. Hahn István szól hozzá dicséretes felkészültséggel.

Majd Klein Miklós hosszabb léleketűli és alapos tudásra való tanulmányát közli az Évkönyv: „Álom az ókori héber irodalmában“. Klein Freuddal hadakozik, aki nem hajlandó a bibliai álmokat valószínűknak elismerni. Felsorakoztatja és elemzi őket, hogy valamelyik tudományos kategóriába sorozza, hogy a pszichoanalízis tanának kaptafájára valamennyiüket ráhúzhassa és így a freudi hecsért rájuk megkaphassa, ami nagyszerűen sikerül is neki.

Don Izsák Abrabanel működéséről és korához való viszonyáról Komlós Ottó emlékszik meg. Külön fejezetben szól az életéről, bibliamagyarázatáról és filozófiájáról. Ennek a tanulmányának aktualitása is van, hiszen most mulott ötszáz esztendeje, hogy Lisszabonban ez a mint államférfi, bibliamagyarázó és filozófus egyaránt kiváló spanyol zsidó a napvilágot meglátta.

Dr. Löwy Adolf „A vizszone Kelet irodalmában“ címen megjelent értekezésének bevezetése díszíti ezután a kötetet.

Felette érdekes dr. Scheiber Sándor „A héber nyelv ösvény voltának egy bizonyítottáról“ című tanulmánya. Érdekes, hogy a zsidóság ama bizonyos száraz ágának egyik ifjú papja nemzeti elfogultságnak s rövidlátásnak nevezi minden más népnél azt a hitet, hogy az ő nyelve a legrégibb a földön, a héberrel azonban kivételt tesz. És ez így is van rendjén, hiszen nemcsak mi magunk, hanem mások is hirdették ősségét, így elsősorban a keresztény egyházatyák. Dr. Scheiber először a héber őnyelv volta ellen szóló hangokat

szólatatja meg és szinte dühösen idézi Rávot, az amorát, aki az aram mellett kardoskodott. Majd meg, mintha csak szegyenlené a más hibáját, szépségflastromot igyekszik rá huzni. Azután meg a héber őnyelv voltára vonatkozó bizonyítékok közli. Érdekes az is, hogy Jókai „Egész az északi pólusig“ c. regényében az egyik halottából feltámasztott alakját szintén héberül szólatatja meg. De bennünket erdélyieket különösbbe érdekel az, hogy Apácai Cseri János, az gyulafehérvári kollégium híres rektora szintén a héber nyelvet tatotta a világ első nyelvének. Hadd idézzük itt a nagy filozófus és pedagógus gyönyörű szavait: „Hozzád tér sietve beszédem, héber nyelv, mint a nyelvek anyjához. Mert hiszen te rejted magadban magának az Istennek és az isteni dolgoknak ismeretét. Téged maga az Ur teremtetett az első ember számára. Rajtad szólott, téged használt Ádám a paradicsomban, te hangzál a világ kezdetén. Te szent vagy, te bölcs vagy, te isteni vagy... mely egymaga keletkezett egy időben a világ teremtésével.“

Dr. Soltész Elek Makkot traktátusának baraitait közli és pompás tanulmánya nagy bőkiuttra mutat.

Vespiánus korára vet újabb fényt Szabó Ödön „A Flavius dinasztia a zsidó hagyományos irodalomban“ című írásával.

Szegál Hugó a kárét büntetését fejtegeti éles meglátással.

Az Évkönyv legutolsó, de értékben legelső dr. Hoffer Armin fődabbi, a szeminárium tudós talmudtanárának „Lámá móchászín háppát kösemókádásin al hájjájin“ című héber nyelvű fejtegetése.

Hadd jegyezzük még ide az intézőbizottság tagjait: Klein Miklós, dr. Takács Pál, Schönfeld Miklós és Vajna István. Négy közül kettő, Schönfeld Miklós (Dés), Vajna István (Nagyvárad) erdélyi. Ez bizony örömlünk és büszkeségünkre szolgál.

Löwenkopf Kálmán

SPORT

Az állandó eső miatt elhalasztották a Makkabi szigeti teniszversenyét

Vasárnap és hétfőn Nagyváradon lesznek a versenyek

Sighet, augusztus 26. (Az Uj Kelet tud.) Mult vasárnap és hétfőre tüstök ki Szigeten a Makkabi sportegyesületek országos teniszversenyét.

Az idő egyáltalán nem kedvezett a teniszversenynek, mert mindkét napon kevés megszakítással szüntelenül zuhogott az eső és a Sámon pályája teljesen felázott. A versenyre megérkeztek Kolozsvár, Nagyvárad,

Marosvásárhely, Szatmár, Csernovic és Radau legjobb teniszesei, de a kedvezőtlen idő miatt az elődöntőkre sem kerülhetett sor. A vezetőség úgy döntött, hogy a versenyt vasárnap és hétfőn Nagyváradon folytatja, ahol megjelennek a szigeti versenyre megérkezett összes teniszeseik, beleértve a szigeti Sámsont is.

A jugoszlávok elleni mérkőzés előtt a kerettagok közül még sokan nincsenek formában

Egyetlen ember biztos tagja a csapatnak: Bodoia

Bucuresti, augusztus 26. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosban lebonyolított osztrákróman labdarugótorna számos tanulsággal szolgált a válogatás szempontjából. Felvonultak majd az összes válogatásnál számbajönhető játékosok. Általában még nem megfelelő a játékosok formája. Nagy kivétel Bodoia, aki fényes játékot produkálva, lendülettel magával ragadta csapatát és győzelemre vitte az osztrák bajnok Admira ellen. Rajta kívül Iordachescu, a Venus fiatal kapusa vétetette észre magát. Most már biztos jelölt annál is inkább, mert Pavlovici igen

bizonytalanul védett. Chiroiu, Bindea és Schwartz mutattak még olyan teljesítményt, ami indokolta tenné bevalogatásukat. Viszont Dobai és Petea Valcov a torna leggyengébbjei közé sorolhatók. A válogatott több helye tehát még betöltésre vár. A helyzetet a vasárnapi Károly-kupa döntő van hivatalosan tisztázni. Azelőtt a szövetség rendelkezése a kolozsvári Victoria játszik barát-ságos mérkőzést a NAC-cal, hogy e két csapat jelöltjeinek formája is megfigyelhető legyen.

Ukáz az újonnan alakult Ligához:

Felosztás vagy kizárás!

Bucuresti, augusztus 26. (Az Uj Kelet tud.) Közöltük tegnapi számunkban, hogy a bajnoki rendszerrel kapcsolatosan felmerült ellentétek rendezését George Plagino, a főszevetség elnöke vállalta magára. Plagino, aki Constantán nyaralt, tegnap a fővárosba érkezett és azonnal érintkezésbe lépett a labdarugószevetség vezetőivel. Tárgyalásai eredményeképp Plagino tegnap este levelet intézett a minap alakult Román Labdarugó Ligához, amelyben azonnali feloszlásra szólítja fel. Az UFSSR elnöke közli, hogyha ezen kívánsága nem jár eredménnyel, kizárhatja a szevetség kebeléből egy a ligába tömörült egyesületeket, mint azok képviselőit.

Plagino egyúttal elrendelte, hogy a vasárnapra kitűzött A) és B) divíziós mérkőzéseket halasszák el szeptember 5-re.

A főszevetség elnökének kategórikus rendelkezése igen élénk kommentárokat ad al-

kalmat. Egyelőre nem lehet tudni, vajjon a liga, amely Gabriel Marinescu belügyi államtitkárt választotta elnökövé, milyen magatartást fog tanúsítani. Annyi bizonyos, hogy a szeptember 5-ig adott moratórium megfelelő időlehetőségeket nyújt a bajnoki rendszer feletti végleges döntésre.

A párizsi főiskolai bajnokságokon a 100 m gyorsúszásban a magyar Csik mögött Nakache francia-zsidó versenyző 1:02.3 p idővel második lett.

Spakow, Románia volt nehézsúlyú ökölvívő bajnoka, aki olyan nagy öreklény mellett távozott Palesztinába, szombaton Bucurestibe érkezik. Allitólág csak pihenni jön.

Tusnádon országos jellegű asztaliteniszversenyt rendeztek. Férfi egyesben Gáll E. Ivria Brassó, női egyesben Salamon Elly Haggibbor lettek elsősk.

A Venus nem hajlandó kiadni Humist. A román szevetség ilyértelmű átiratot intézett a görög labdarugószevetséghez.

Budapesten nagy meglepetést keltett Venus által az Admirál szemben elért siker. Jó reklám a Hungária-Venus mérkőzésre.

A Balkán-bajnoki atlétikai verseny miatt Bucurestiben tartott válogatott jelöltek tegnapi tartották első közös edzésüket.

A Balkán-olimpia megnyitójáról a bucuresti rádió helyszíni közvetítést ad.

A Kárpát-kupa ezévi védője Petre Cristea, a külföldön is magának nevet szerzett román autóversenyző lett. Fabinyi László egyetlen ponttal maradt mögötte.

Csehszlovákia vízpolóbaajnokságát a prágai Haggibbor csapata nyerte ebben az évben is. Második helyen szintén zsidó csapat, a pozsonyi Bar Kochba végzett. Harmadik a CPK lett.

A Barkochba vasárnap játsza első C) liga mérkőzését Szalontán az ottani Sport Egylettel. Biró Soran Augustin Nagyvárad.

Kolozsváron a C) liga keretében UEC-KMSC mérkőzés lesz. Játékvezető Salvan Virgil.

APRÓ HIRLETÉSEK

Egyszeri közlemény egy 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 8 százalékos kedvezmény. Apróhirdetés díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóhelyleg mellékelve van.

Két iskolás leány teljes ellátást kaphat jobb zsidó családnál. Regele Ferdinand 70. Köhn.

Nyolchengeres jó karban lévő csukott Ford kocsit eladó. Central Benzín, Baia-Mare.

Intelligens zsidó családnál, iskolák mellett, két leány teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

Az alba-illiai aut. orth. izr. anyanyelvűség 1000-1500-ra egy szigorúan vallásos, nős első-rangu שוהרית előimádkozót keres. Fizetés megállapodás szerint. Utiköltséget csak a megválasztottnak térítjük meg. Az címűség.

Tanulóknak elhelyezkedne 4 középiskolát végzett fiú szombatot megtartó bór-vagy textilüzletben. Rosmann Josif Sovata.

Két gimnazista teljes ellátást, esetleg szabad idejükben zsidó tanítás oktatást kaphat. Marmorstein, T. Vladimirescu No 29.

Lakótársnót keresek csinosan butorozott szobába teljes ellátással, vagy anélkül (kóser kosztal). Cim a kiadóban.

2-3 iskolás fiú teljes ellátást kaphat és kellemes otthonra találhat orth. kóser családnál. Minden iskolához közel. Cim: Alsó Leopoldine, Calea Victoriei 28.

Keresek különbejáratu butorozott szobát. Cimeket ár megjelöléssel „Nem központ“ jellegére a kiadóba.

Önálló

Varrólányi

Állandó munkára gyermekruha varráshoz fel-vesz R. Albert Ilonka, Str. Neculcea 8.

Vidéki vallásos uricsalád iskolás leánya minden igényt kielégítő otthonra találhat. Érdeklődni 21-66 telefonnál.

Eladó egy parasztpoznó (halina) gyár teljes felszereléssel. Érdeklődni: Káhnán Kálmán Ziarist, Sighet.

Magántanárnót keresünk 10-12 alsós liceumista magántanuló mellé. Ajánlatokat fizetése megjelöléssel dr. Farkas, Somcuta-Mare címre kérünk.

Eladó prima minőségű diógyökér teleház hármás szekrényvel. Str. Paris 62, asztalosműhely.

Eladó két használt diófürnös ruhasek-rény, valamint két drb diófa antik szekrény. Str. Xenopol 7, I. emelet, 8. ajtó.

Selyempincsi kölyök, fajtisza, eladó. Cluj, Str. Gelu 30.

Arhitect 34 jellegű levél van amerikai állampolgártól. Uj Kelet szerkesztőségében átvethető.

HIR

Néhány gör

Írta: Sacha G

A nevem már készen van, az a már magam csináltam.

Egész nap élni, anélkül, hogy... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Miért van az, hogy az ember... Holott a tizenkét éves embernek megy.

A gyalogos ember... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Megfigyeltem, hogyha... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Ember, aki soha nem... Holott a tizenkét éves embernek megy.

A pénz állitólág nem... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Ha az ember 10.000 fra... Holott a tizenkét éves embernek megy.

A legtöbb rossz csele... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

Az intim barátok közö... Holott a tizenkét éves embernek megy.

HIREK

Néhány gondolat...

Írta: Sacha Guitry

Neve már készen volt. Az előnevet már magam csináltam.

... anélkül, hogy tanulnánk... anélkül, hogy produkálnánk... micsoda ostobaság, micsoda tün!

... hogy ember ha uton van... kiválaszt tizenkét különböző an... Holott a tizenkét lap tizenkét külön embernek megy.

... valami mikróbaféle... közlekedés artériáiban él és csak... látszik létezni, hogy megnehezítse a... életét.

... valakit feketekávéra... illető rendszerint nem iszik feke... Konstatáljam ezenfelül, hogyha egy meg... telefonkapcsolatot újra felvesszünk, már... mondunk egymásnak ujat.

... Baruch Klári Timisoara és... Lutowák József Arad jegyesek Minden külön... értesítés helyett.

... Braila megyében. Brailából jelentik: A megyefőnökséget és csendőrpáncsnokságot értesítették, hogy az esőzések következtében megdagadt Siret és Buzău kiöntéssel fenyegetnek, sőt a Buzău Fauri, Surdila, Greci és Vizireni községeknél el is hagyta medrét többszáz hektár legelőt borítva el. Félő, hogy az áradás katasztrófális méreteket fog ölteni.

... Rómában. Rómából jelentik: Oriási embertömeg ünnepelte meg a nemzetközi tura győztes repülőit. Egy órákor szíriának jelezték a repülőgépek érkezését. Amikor a gépek le szállottak, Mussolini gratulált először a pilótáknak. A tömeg különösen Brunno Mussolinit ünnepelte.

... Hosszú idő óta fekvő betegek a természetes „Ferenc József” keserűvizet nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dicsérik. Az orvosok ajánlják.

... Soroatos halálos szerencsétlenségek Máramaros megyében. Szigeti tudósítónk jelentik: Tragikus végű szerencsétlenségek napja volt a tegnapi Máramaros megyében. A hosszúmezői fűrész három munkása Szaplonca községből a kis iparvasuton igyekezett lefelé Hosszúmezőre. A nagy sebesség folytán a kis vagonett a hosszúmezői állomás közelében kiugrott a sínekből és felfordult, maga alá temetve a három munkást. Két munkás könnyebb sérülésekkel uszta meg a szerencsétlenséget, ellenben Fecsete Vasil Moseu községben illetékes elnöknek oly szerencsétlenül járt, hogy életveszélyes állapotban szállították be a szigeti kórházba, ahol gondos ápolás alá vették, de életben maradásához kevés remény van. — A másik végzetes szerencsétlenség Szigettől néhány kilométernyire Karácsonyfalva közelében játszódott le. Szabó Dávid 17 éves karácsonyfalvai zsidó fiatalember a Tisza partján, szüleinek földjén tartózkodott. Nem messze a fiatalembertől ennek egyik jó barátja az ugyancsak 17 éves Katz Leib egy fegyverrel játszadozott. A fegyver elsült és a golyó Szabó Dávid hátába furodott. A szerencsétlen fiatalembert igen súlyos állapotban szállították be a szigeti kórházba, ahol kioperálták a testéből a golyót. Állapota életveszélyes. A szerencsétlenség után Katz Leib önként jelentkezett a csendőrségen, ahol őrizetbe vették. Kihallgatás után elmondotta, hogy fejtvert egy granicásr katona hagyta nála pár percre, amíg vizet ment inni, az áldozat egyik legjobb barátja és a fegyver véletlenül sült el. — A szerencsétlenségek sorát egy Alsóvisó községben történt gázolás zárja be. Dauer Jakob ottani fuvaros szekérével ellátta öv. Dauer Hermannnak az uccán játszadozó 4 éves gyermekét. A gyermeket életveszélyes állapotban a felsővisói kórházba szállították, a gondatlan szekeret őrizetbe vette a csendőrség. — Rozavlea máramarosi községben véres kocsmai verekedés játszódott le, amelynek egyik áldozata élet és halál között lebeg a szigeti kórházban. Egy itas társaság késekkel oly súlyosan megsebesítette Cocarca Ion ottani gazdát, hogy válságos állapotban kellett kórházba szállítani. A kését a csendőrség átadta az ügyészségnek.

Sok millió varju fenyegeti a baragai termést. Bucurestiből jelentik: A Timpul szerint sok millió varju lepte el a Baragán síkságot és az egész termék elpusztításával fenyegeti. Intézkedéseket tettek, hogy foszforos készítménnyel pusztítsák el a madarakat, melyek különösen a kukorica termésre veszélyesek.

Hogyan készül a faj. A Párizsban megjelenő Vu et Lu szerint egy állatorvos, akinek feladata volt egy előkelő német személyiség pompás német juhász kutyaját ápolni, egy nap jelentette, hogy a kedvenc kutya nem fajtiszta. Az előkelőség rövid töprengés után utasította az állatorvost, hogy kutyája alapján állapítsa meg az új kutyafajt, az új német kutyafajta jellemző vonásait.

KISORSOLT INZERTREARE-KÖTVÉNYEK tulajdonosainak jelentékeny része máig sem jelentkezett a nyerevényekért, mivel nincs tudomásuk a sorsolás eredményéről. Amennyiben azon olvasóink, kik Inzertreare-kötvényekkel rendelkezők, beküldik nekünk kötvényeik számát, közölni fogjuk velük, hogy kötvényeiket kihuzták-e vagy sem? A megkereséshez válasz-bélyeg mellékelendő.

Fejér Sándor hegedűművész a „Goldmark” filharmoniai társaság első koncertmestere értesíti növendékeit, hogy tanítását szeptember 1-én megkezdi. Jelentkezni lehet str. Reg. Ferdinand 43-45. II. 9. délelőtt 11-1 óráig.

Eljegyzés. Baruch Klári Timisoara és Lutwák József Arad jegyesek Minden külön értesítés helyett.

Az olasz repülőversenyzők ünneplése Rómában. Rómából jelentik: Oriási embertömeg ünnepelte meg a nemzetközi tura győztes repülőit. Egy órákor szíriának jelezték a repülőgépek érkezését. Amikor a gépek le szállottak, Mussolini gratulált először a pilótáknak. A tömeg különösen Brunno Mussolinit ünnepelte.

Hosszú idő óta fekvő betegek a természetes „Ferenc József” keserűvizet nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dicsérik. Az orvosok ajánlják.

Soroatos halálos szerencsétlenségek Máramaros megyében. Szigeti tudósítónk jelentik: Tragikus végű szerencsétlenségek napja volt a tegnapi Máramaros megyében. A hosszúmezői fűrész három munkása Szaplonca községből a kis iparvasuton igyekezett lefelé Hosszúmezőre. A nagy sebesség folytán a kis vagonett a hosszúmezői állomás közelében kiugrott a sínekből és felfordult, maga alá temetve a három munkást. Két munkás könnyebb sérülésekkel uszta meg a szerencsétlenséget, ellenben Fecsete Vasil Moseu községben illetékes elnöknek oly szerencsétlenül járt, hogy életveszélyes állapotban szállították be a szigeti kórházba, ahol gondos ápolás alá vették, de életben maradásához kevés remény van. — A másik végzetes szerencsétlenség Szigettől néhány kilométernyire Karácsonyfalva közelében játszódott le. Szabó Dávid 17 éves karácsonyfalvai zsidó fiatalember a Tisza partján, szüleinek földjén tartózkodott. Nem messze a fiatalembertől ennek egyik jó barátja az ugyancsak 17 éves Katz Leib egy fegyverrel játszadozott. A fegyver elsült és a golyó Szabó Dávid hátába furodott. A szerencsétlen fiatalembert igen súlyos állapotban szállították be a szigeti kórházba, ahol kioperálták a testéből a golyót. Állapota életveszélyes. A szerencsétlenség után Katz Leib önként jelentkezett a csendőrségen, ahol őrizetbe vették. Kihallgatás után elmondotta, hogy fejtvert egy granicásr katona hagyta nála pár percre, amíg vizet ment inni, az áldozat egyik legjobb barátja és a fegyver véletlenül sült el. — A szerencsétlenségek sorát egy Alsóvisó községben történt gázolás zárja be. Dauer Jakob ottani fuvaros szekérével ellátta öv. Dauer Hermannnak az uccán játszadozó 4 éves gyermekét. A gyermeket életveszélyes állapotban a felsővisói kórházba szállították, a gondatlan szekeret őrizetbe vette a csendőrség. — Rozavlea máramarosi községben véres kocsmai verekedés játszódott le, amelynek egyik áldozata élet és halál között lebeg a szigeti kórházban. Egy itas társaság késekkel oly súlyosan megsebesítette Cocarca Ion ottani gazdát, hogy válságos állapotban kellett kórházba szállítani. A kését a csendőrség átadta az ügyészségnek.

Jutányos ár mellett a LUBOIL

A LUBOIL OLAJ EGYFORMASÁGA nem szorít közük csak a tartály rajzára. Ugyanazt az olajat fogja találni a Bucurestiben vásárolt tartányban, mint minden más tartányban, amelyet az országban mindenütt találhatunk. Untrea töltőállomásánál vagy szakszövetekben vásárol.

LUBOIL

olaj tökéletesen kielégíti

Kiváló tulajdonságok, párosulva jutányos árral ismertté tesznek egy készítményt. A Luboil olaj népszerűsége, amely folytonosan növekszik, bizonyítja kiválóságát, valamint azt a fényt, hogy a közönségnek igen nagy a bizalma az Unirea gyártmányaihoz. A laboratóriumban végzett kísérletek, valamint az autósok ezreinek a tapasztalatai igazolják, hogy a Luboil olaj jutányos ár mellett tökéletes olajozást biztosít.

Váltsa autója olaját minden 1200 km után

Az olajnak jól meghatározott szerepe van. Meg kell akadályoznia a fémrészeknek egymáshoz való súrlódását, úgy nyáron, mint télen és minden sebesség mellett. Hogy tökéletes olajozást biztosítson, az olajat minden 1200 km után váltania kell. Használjon csakis Luboil és autójának hosszú életet biztosít.

TURISZTIKA

A Haggibbor sportegyesület turistaszakosztálya f. hó 29-én, vasárnap a következő túrákat rendezi:

Autobusszal és kamionnal: Vasárnap reggel 1/5 órai indulással Baisoarara. Indulás a klubház elől. Jelentkezni lehet az egyesület titkárságánál Str. Memorandului 13, I. em. péntek este 8-tól 1/9-ig. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Gyalogtura. Reggel pontosan 1/8 órai indulással gyalogtura Kolozsvár környékére, kedvező idő esetén fürdővel egybekötve. Indulás a klubház elől. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Sírközelet. Néhaj Grósz Jakabné szül. Gottlieb Juliska sírközelet folyó hó 30-án d. e. 11 órákor lesz a régi ort. izr. temetőben.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtethetetlen gyermekünk, Trudchen elhalálása miatti mérhéttelen fájdalomunkat részvétük kifejezésével enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet. Dr. Gláner Izsák és neje.

Mindenkinek

legdrágább kincse az

Egészség

hogy biztosan megőrizhesse. Olvassa rendszeresen az Egészség című közegészségügyi folyóiratot. Megjelenik egyszer havonta, előfizetési díj egész évre 110 lej. Megrendelhető a kiadóhivatálnál Cluj, Calea Regele Ferdinand 56. Telefon 972. Kérjen mutatvány-számot.

Beiratások a Regele Ferdinand-uti izraelita elemi iskolába és ovódába. A közbeeső Ros Hasono ünnep miatt az elemi iskolai, valamint az ovócai beiratások már vasárnap, augusztus 29-én kezdődnek. — Minthogy a beiratást igazoló deklaratiókat a szülők személyesen kell elvigyék állami iskolákhoz, nagyon fontos, hogy a beiratást idejében eszközöljék.

A romlott sonka pusztítása. Londonból jelentik: St. Pancras negyedben több súlyos és egy halálos mérgezés történt. A vizsgálat megállapította, hogy a mérgezések romlott sonka fogyasztásának tulajdoníthatók.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

OPERA MOZGÓ MŰSORA: Csütörtöktől: Moszkva—Sanghai, Pola Negri.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA: A láthatatlan front. Premier. Szezonnyitás, Jean Harlownak, a tragikusan elhunyt fiatal művésznőnek legszebb alkotása. Partnerei: Franchot Tone és Cary Grant. Legújabb Fox journal. Rendés helyárak: 22 és 27 plusz 6. Munkásoknak és diákoknak kedvezmény. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

DAVILA MOZGÓ MŰSORA: Sanfranciskó pusztulása. Főszerepekben: Jeanette Mac Donald, Clark Gable. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

MUNKAS MOZGÓ MŰSORA: Csütörtökön és a következő napokon 3, 6 és 9 órákor: I. Taras Bulba. Az évad legnagyobb orosz filmklágere. Fősz.: Harry Baur és Danille Darrieux. II. A rejtelmes gyilkosság. Izgalmas bűnügyi dráma. Fősz.: Lukács Pál és Alison Skipwort. Helyárak: 10 és 12+5 lej.

Humist. A... iratot intézett... keltett... Venus mérkő... verseny miatt... jelöltek teg... kiket... járól a bucu... ad... Petre Cristea... szerzett román... szülő egyetlen... ágát a prágai... az évben is... csapat, a po... Harmadik a... a első C) liga... ni Sport Egy... gyvárad... tében UEC... ezető Salvani...

... nem tudom, minek nevezem. Sem... sem féltékenység. Valami kimond... tlan kívánság, hogy boldogtalannak tud... magam — saját érdekekben.

... 12 alsós li... Ajánlatokat... Somcuta-Mare... ökére teleháló... 62, asztalos... os ruhaszek... tók szekény... tó. ... eladó. Cluj... van amerikai... késztségében

UJ KELET Legújabb hírek

Posta postala
pártis in rum.
No. 224713-928.

10. Telefon: 13-60.
Havonta 110, negy
évre 600, egyszérv
részre: Havonta 2
Műve 12, egyszérv
dötesek díjazása
KULTUR: a trans
szérvégyetlen
is. Chikraik után
társas megjelölés

Másfélmilliárdos megterhelést jelentene a költségvetésnek a köztisztviselők fizetésének felemelése

Hír Mihalache lemondásáról és Maniu pártelnökké való megválasztásáról.
A manjuisták szovátai tanácskozásai

Bucuresti, augusztus 26. A Lupta mai számában a politikai helyzetről írva megállapítja, hogy a liberális parlament nem hívják össze többé sem rendes, sem rendkívüli ülésre, nem is fogják átszervezni a kormányt, az üresedésben lévő és jelenleg Sassa igazságügyminiszter által zsrírlt földművelési tárca élére sem neveznek ki minisztert. Egészen bizonyos, hogy az ősi hadgyakorlatok utánig semmilyen változás nem várható, október első felében azonban előreláthatólag megkezdődik a politikai helyzet tisztázása.

Természetes dolog, — mondotta a Lupta, — hogy a politikai élet már ezt az időpontot megelőzően jóval gyorsabb ritmusban fogja zajlani. Szeptember második felében előreláthatólag egymást követik majd a politikuskok tanácskozásai és megkezdődik a politikai pártok előkészülete a központi általános választásokra. A liberális kormány pillanatnyilag négyéves kormányzásának mérlegét készíti elő. Tatarescu miniszterelnök 26-án alkalommal nagyborszabású expozé során fog rámutatni kormányzásának hervadhatatlan érdemeire, melyeket a közvélemény és az utókor számára brosúrával is megőröki a kormány, felsorolva mindazt, amit az elmúlt négy esztendő alatt az országért tett.

Nincs költségvetési felesleg

A jövő héten a kormány tagjai minisztertanácsra ülnek össze, melyet a drágaság, valamint a köztisztviselők fizetések felemelésének kérdését fogják megvitatni. A liberális kormány távozása előtt ezzel az intézkedéssel akarja maga mellé hangolni a tisztviselői-kart amelynek közreműködését a tradícióknak megfelelően az ellenzéken is igénylik a maga számára biztosítani. A kérdés megoldása azonban távolról sem olyan egyszerű és a fizetések felemelésének híre nem az egyedüli mértekkadó tényezőktől: a pénzügyminisztertől származott. A köztisztviselők szövetsége ugyanis hitelt adva a lapokban megjelent cikkeknek küldöttséget menesztett Stanon Brodisteanu kultuszminiszteri államtitkár vezetése alatt Canciov pénzügyminiszterhez, akitől a köztisztviselők fizetéseknek legutóbb alkalmazott áldozatai görbe felfüggesztését kérte és arra hivatkoztak, hogy költségvetési felesleg van, amely ezt az intézkedést lehetővé teszi. Canciov pénzügyminiszter erre kijelentette a küldöttség előtt, hogy senkinek nem adott olyan információt, mintha költségvetési felesleg volna.

A kormány azonban ténylegesen foglalkozott ezzel a kérdéssel. Megállapították, hogy a legutóbbi áldozati görbe a tisztviselői fizetéseket tíz százalékkal csökkentette, ami összességében egymilliárd négyszázmillió lejrt tesz ki. Nos, a folyó évi költségvetésben nincs olyan fejezet, amelyből a pénzügyminiszter ilyen összegre találhatna fedezetet. A kincstár helyzete lényegesen megjavult az utóbbi időben. Az inkasszó fedezi a szükségleteket, sőt előreláthatólag felesleg is lesz. Ma azonban nem lehet előre látni még, hogy mekkora lesz ez a felesleg és így milyen mértékben lehetne ennek segítségével a tisztviselői fizetéseket emelni. Amennyiben a liberális kormány novemberben tud maradna hatalmon, úgy Canciov pénzügyminiszter a helyzet közelebbi ismeretében már abban a helyzetben lesz, hogy konkrét javaslatokat tegyen a kormányának a köztisztviselők fizetések megjavítására nézve.

Mihalache lemond a nemzeti pártzártpárt elnökségéről?

A H-párti liberálisok lapja, a Naționalul noua mai számában azt a hírt közli, hogy Mihalache jövő héten lemond a nemzeti pártzártpárt elnökségéről. Helyébe a pártvezetés azonnal Maniu Gyulát fogja megválasztani. A hír szerint a nemzeti pártzártpárt keretei mélyen elégedettek Mihalache taktikájával, amelyről ebben az évben többször is bebizonyosodott, hogy eredménytelen és

nem alkalmas arra, hogy hatalomra hozza a pártot. Természetes dolog, hogy amennyiben Maniu kerülne a párt élére, úgy a hatalomra hívás esélyei még jobban összezsugorodnának. A H-párti lap híret fenntartással kell fogadnunk egyelőre. Tény az, hogy a manjuisták körében szokatlan mozgolódás észlelhető. Maniu Gyula szombaton orosz kolozsvári vizvezetékügyi igazgató és dr. Bianu volt képviselő társaságában Szovátára utazik, ahol a

jövő héten találkozót adnak egymásnak a prominens manjuista vezetők: dr. Joan Pop volt alminiszter és dr. Pop Jonel volt képviselőházi alelnök, dr. Zaharie Boila, dr. Lazar Ilies, dr. Valentin Poruțiu, Augustin Popa, dr. Vescan volt parlamenterek. A manjuisták tanácskozása elé oly érdeklődéssel tekintenek politikai körökben. Ebből a szempontból igen érdekesnek tartják azt is, hogy Mihalache közelebből hosszabb erdélyi utra készül.

Parádés bevonulást rendeztek a felkelők Santanderben

Madridot bombázták a felkelők repülői

Santander, augusztus 26. A felkelő csapatok ma reggel ünnepélyes külsőségek között bevonultak Santanderbe. A salamancai rádióleadó megerősíti a hírt, hogy a baszk mozgalom vezetői fellázkodtak a kormány ellen és átpartoltak Franco tábornokhoz. A felkelők így nem találtak ellenállásra és parádés bevonulást rendezhettek.

A spanyol vizeken cirkáló angol flotta parancsnoka közli, hogy Santanderből sikerült kimentenie az összes angol alattvalókat.

Madrid, augusztus 26. Az elmúlt éjszaka hevesen bombázták Madridot a felkelők. Az éjszakai bombázásnak tizenkét halálos áldozata van. Kétszázhuszonöt ember sebesült meg. A városra ötszáz gránát esett.

Kegyvesztett tábornok

Saint-Jean de Loos, augusztus 26. Juan Yaque tábornok, a felkelő csapatok Madrid környéki parancsnokát visszahívták és a Kanári szigetekre küldték ki. A tábornok kegyvesztettségét a régi spanyol Palasa-sal fenntartott kapcsolataival magyarázzák.

Angol tiltakozó jegyzék Francohoz

London, augusztus 26. (Rador). Az angol kormány jegyzéket intézett a Franco-kormányhoz, amelyben tiltakozik a Noemi Julia

hajó bomázása ellen. A jegyzék szerint az angol kormány fenntartja magának a jogot, hogy hasonló esetekben úgy tegyen, ahogyan a körülmények követelik.

A francia lapok Madridért aggodnak

Párizs, augusztus 26. Santander elfoglalása újból a spanyol kérdést toltta előtérbe a francia sajtóban. A lapok élénken foglalkoznak azzal a panaszirattal is, amelyben a valenciai kormány szóvá tette a Népszövetségnek a hajói ellen történt támadásokat és kommentálják a semleges hatalmak hajói elleni támadásokat is.

A Le Jour szerint a felkelők újabb győzelmét módosítja a spanyol kérdés diplomáciai képét és a nagyhatalmak ezután nem tagadhajták meg Franco tábornoktól a hadviselő mivoltának elismerését. A L'Aube szerint a felkelők ezután minden erőiket Madrid köré koncentrálnak és nem lehet tudni, vajjon Madrid ezáltal ellenállhat-e a támadásnak. Amíg azonban ellenáll, a spanyol kérdés nemzetközi képe változatlan marad. A többi lapok kétségkívül fejezik ki afelett, hogy a valenciai kormány népszövetségi panaszja sikeresül fog járni.

Petrescu ezredes meginterpellálja a kormányt a patriarcha nyilatkozata ügyében

„Vizsgálja meg a miniszterelnök és a kultuszminiszter, hogy lehet e egy ilyen uszító nyilatkozat az ortodox egyházfő véleményének pontos kifejezése?”

Bucuresti, augusztus 26. (Az Uj Kelet tud.) Az Adeverul mai számában C. Petrescu ezredes, iunianista képviselő szenzációs interpellációjának szövegét közli, amelyet a képviselő Tatarescu miniszterelnökhez és belügyminiszterhez, valamint Iamandi kultuszminiszterhez intézett, Miron Cristea patriarchának a Curentul antikéjtán a zsidókérdésről tette nyilatkozatával kapcsolatban. A nyilatkozatot ismeretesen Duda, a patriarcha titkára továbbította a lap szerkesztőségéhez. Ha a nyilatkozat kizárólag ettől az urtól származna — írja interpellációjában Petrescu ezredes — a cenzura megengedte volna, hogy kommentáljuk, megbíráljuk a következmények szempontjából, amelyek abból a tényből adódnak, hogy ez az ur a patriarcha közvetlen közelében működik.

Szolidaritás a kormány a nyilatkozattal?

A helyzet azonban sokkal súlyosabb. A cenzurának oka volt azt hinni, hogy a nyilatkozat maga a patriarcha bátor véleménynyilvánítását képviseli és ezért betiltott minden kommentárt.

A cenzura magyarázata viszont az or-

szágban és a határokon túl azt a benyomást keltette, hogy a kormány szolidaritást vállal a patriarcha állítólagos véleményével, aminek azonnali következménye lesz: bizonyos primitív ösztönök dominánsi törekvéseinek erősödése, amely súlyosítja a bizonytalan belső helyzetet és árt az ország presztízsnének a külföldön. Van szerencsém megkérni a miniszterelnököt és kultuszminisztert, vizsgálják meg sürgősen, vajjon a közölt cikk egyenesen uszító tartalma lehet-e a ortodox egyházfő vélemények pontos kifejezése. Demokratikus és parlamentáris uszú kényszerítene a kormányt, hogy vállaljon nyílt állásfoglalást ebben a kérdésben, vagy megvédve bizonyos tulszásokkal szemben a legnagyobb szellemi méltóság tekintélyét, vagy enyhítve magyartasával efféle, vagy visszhangot keltő és a közrendre veszélyes biztatások hatását.

Mit tehettek volna ma a szélsőséges pártvezérek

A továbbiakban Petrescu ezredes kifejti, hogy senki sem tagadja Romániában a zsidókérdés létezését, amely különösen a háború után vált akuttá. A kormányok meg tudták akadályozni a kérdés súlyosbodását a bevándorlás tiltásával, de nem tette ezt sem Goga, sem Vaida Sándor kormánya, sem pe-

dig a régenstanács, amelynek tagja volt a patriarcha is.

A kérdés csak normális és civilizált módon oldható meg, mint amint például a cionista akció támogatása belföldön és nemzetközi fórumok előtt egyaránt minden további bevándorlás megakadályozása és a román nép életfeltételeinek megjavítása.

Jóhiszeműséggel vizsgáljuk meg az ország tényleges fejlődési lehetőségeit és ezen az uton hamarabb és állandóbban leszünk a román föld urai, mint a hasztalan gyűlöletkeltés és a mindig káros erőszak útján. Nem tudom elképzelni, miniszterelnök ur, hogy az Ön kormánya másképpen gondolkodna. Ez a megindulás feljogosít a reményre, hogy interpellációmra sürgős választ kap az ország közvéleménye. Ha ez nem lesz kielégítő, az legelső alkalommal ki fogom fejteni interpellációm, és rendíthetetlenül meg maradok azon meggyőződésemmel, hogy az olyan megnyilatkozások, mint aminőkkel interpellációm foglalkozom, csak az ország belső fejlődésére káros ténylegességekhez vezetnek és csökkentik az ország tekintélyét a külföldön.

Lelőttek egy japán tábornokot

(Elsődolali cikkünk folytatása)

Sanghai, augusztus 26. Kínai forrásból közlik, hogy elmúlt éjjel egyetlen komoly ütközet sem volt, de Wusungnál, Liuho-nál és Lotiennál folyik a harc az újabban partrattett japánokkal. Két japán ezredet fogtak körül Loteinnél, de újabb jelentékeny japán erősítések szálltak parta Liuho-nál. A kínai erősítések azonban ellensúlyozzák a japán csapatok erejét. Igen nagy harcokra van kilátás.

Nanking, augusztus 26. (Rador). A kínai központi kormány külügyminisztere ma közölte, hogy kormánya el fogja fogadni az angol javaslatokat a hadműveleteknek Sanghai vidékén való megszüntetésére, amennyiben azt a japán kormány is meg teszi.

Sanghai, augusztus 26. A japán haditengerészet itteni tanácsa azon a véleményen van, hogyha az idegen zászlók alatt közlekedő hajókat nem is lehet utjuk megváltoztatására bírni a japán vesztegzár kiküldtása után, azokat megtekinthetik a japán hadihajók parancsnokai és tisztáhatják azoknak igazi uti célját.

Tokio, augusztus 26. (Rador). Fuzsi japán tábornok, a tiensini japán-mandzsu haderők parancsnokát lelőtte egy kínai katona, amikor a kínai csapatok mozdulatait követte figyelemmel.

Az angol kormány tagjainak tanácskozásai

London, augusztus 26. Chamberlain, Halifax és Eden tegnapi megbeszélésükön helyeslésüknek adtak kifejezést a brit kormánynak a távolkeleti események ügyében tanusított magatartása felett és megállapították, hogy minden olyan intézkedést meg kell tenni, amelyek hivatva vannak megvédeni a sanghai angol alattvalók életét és érdekeit. A kormány csatlakozik Hull amerikai külügyminiszter kiáltványához az ellenségeskedések megszüntetése érdekében. A földközítengeri kereskedelmi hajók megtámadása ügyében, az angol kormány elhatározta, hogy elegendő hadihajót tart ottan az angol kereskedelem védelmének ellátására.

Washington, augusztus 26. (Rador). A Newyork Times írja, hogy ha a japánok feltartóztatnak egy hadianyagot szállító hajót, Roosevelt elnök nem fogja tudni elkerülni annak kinyilvánítását, hogy „Kína és Japán között háborús állapotok uralkodnak.”

Berlin, augusztus 26. A német hajótársaságok úgy intézkedtek, hogy hajóik többé ne kössenek ki Sanghaiban. A német ipar reméli, hogy az elvesztett kínai piac kárpótlásául jelentős megrendeléseket fog kapni Japántól.

FRATEERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Székhelye: Czuj, Strada Baros L. Pog 18. Telefonszám: 13-60.

A lelkesedés és a szélsőség

Petrescu ezredes kijelentéseivel kapcsolatiója amelyet ez is intézett, saját emlékezetet a kultusziórára.

Iamandi, röviddel cáját, levelet inté ameyet teljes terj hoztak.

A levélben a kultusziórában és egyre közlik meg igazi hivatást. Mert a papság ah igéket, a békét és vértességet hirdeté szolgálataiba állott prédikál a templomok.

A kultuszminiszter mint a görögkeletit hogy a maga hatását állapot megszüntetése.

Iamandi levelet kért össze a kormányt. Napokon keresztül lehetne vis szélösséges izgatás.

A tanácskozások határozat, amely ugy vesség és az idegenek bizonyos tiltó intézk a szélsőséges papok.

Petrescu ezredes kultuszminiszterrel k van néhány hónapja dolva, vajjon csak görögkeletit egyházfő hasábjain olvasható.

Petrescu ezredes tenül bátor gesztus, mert mit válaszként mandi etre az interpellációt.

A leleplezés

Az egész ország Mehedintiben összem parasztpárt a nemzet.

A kormány akkorokai hívta fel magára.

Amikor tetőpontra zista terror és vértességet a választási jelentette hogy saját beavatkozni a két el.

Azt a szívességet nak, hogy a liberális jére szavaztatta és választásokra.

A liberális tömeg zékat támogatták. A közigazgatás és kat védte a nemzeti melyet a kormány harc és a gyűlölet.

A kegyetlenül igaz mégis a nemzeti lett a képviselő. A azonban csak három a győztes mögött és korábban jelentette k ror ellenére gyönyörű énie.

Most aztán újabb íben. A megyében tásokat tartottak.

Három párt jelölté természetesen a liberális tájukat. Az eredmény a köv A liberálisok kapt rasztpárt kapott 1468 cuzista párt csak 6 A tanácsba a liber rasztpárt jutott be. A tak. Most aztán leleple A nemzeti kereszt

